

Kangert murdis eliiti

Tanel Kangert tuli Giro d'Italia 14-ndaks, käisime teda kohapeal õnnitlemas. lk 15

Vähem liha – elu pikem

Teadlased on välja selgitanud, et rohke suitsuliha toodete tarbimine suurendab vähi riski. lk 2-3

Ilmajaam taskus

Eestlaste innovaatiline tuulekiiruse mõõdik tekitab elevust juba kogu maailmas. lk 3

Ehin naasis lapsepõlve

Kristiina Ehin tundis, et kui ta raamatut ei kirjuta, kaob tema sild lapsepõlve maailmaga. lk 12

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 102 | ESMASPÄEV, 27. MAI 2013

ajaleht.epl.ee

TAMREX

***SNICKERS WORKWEAR DURATWILL või XTR TÖÖPÜKSTE OSTUGA SAAD TASUTA HINNALISE LOGO-PUSA**

SNICKERS
kapuutsiga
logo-pusa

art 2809/2004

TASUTA*

TAVAHIND 63.- €

SNICKERS XTR
Canvas+
tööpüksid

art 3244/0404

120.- €

**TASUTA
KINGITUSEKS***
Snickers Workwear
logo-pusa
(väärtusega 63.- €)

Pakkumine kehtib
kõigi tavahinnaga
DuraTwill, XTR või
põrandapaigaldaja
pükste ostmisel.
Jagamisele läheb
1500 pusa.

Kampaania kehtib kuni 31.08.2013 või kuni kaupad jätakub!

SNICKERS
DuraTwill
tööpüksid

art 3212/7404

81.- €

**AVASIME
29. APRILLIL
UUE KAUPLUSE
PAIDES**
Pikk tn 2

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÖRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Tallinna mnt 19c

HAAPSAALU
Ehitajate tee 2a

PAIDE
Pikk 2

JUHTKIRI

Uhti-uhti ja karplauh

Reformierakonna laupäevane üldkogu Tartus maa-ülikooli spordihoones näitas, et erakond ei kooldu ega kõhkle, hoiab senist kurssi ja pühib kriitika hoogsalt kõrvale. Inimarengu aruandest loeti ette ennekõike meelepärasemaid löike, oponentidele pandi otsa ette „vingumürgituse” tempel ja deklareeriti, et ollakse Eesti üle uhked. Pikemalt jäi lahkamata, millest senised kriitikanooled tulid ja mida neist järeldada.

Vankumatu kursi kinnituseks valiti keset ministreid ja muid superstaare juhatusse ka Kalev Lillo – mees, kelle ümber keerles mullune Reformierakonna tundmatut päritolu sulara-haannetuste skandaal. Erakond on Lillo juhatusse valimisega sisuliselt kinnitanud: kõik kuuldused sellest, et Reformierakonnas pannakse noorliikmeid teadmata kohast tulnud raha annetama, on alatu laim. Samal ajal täitusid pealinna bussiootekodade reklaamipinnad samasuguste sinikollaste usukinnitustega: „Uhke Eesti üle.”

Mõnes mõttes on vastne uhkuse loosung katse pöörata negatiivset positiivseks. Uhkus tähendab vanemas eesti keeles midagi upsakuse ja ülbuse lähedast. Talupojatarkusest teadmisi ammutades (poliitikute lemmikviide) tuleb aga meenutada, et uhkus pidi upakile ajama. Leinaseisakuga tasuks meenutada ka „uhti-uhti-uhkesti” reisinud posti-

papa Jannseni viisku, õlekõrt ja põit, kellest viimane karplauhti letaalse lõpuni jõudis.

Uhkust ülbuse tähenduses on ka reformierakondlastele eelmise tormilise aasta jooksul palju ette heidetud, kuid praegu ei paista see vähemasti enesekindluse hoogu pidurdavat.

Rohtu Eesti vähestele allesjäänud hädadele nähti valdavalt tervisevaevuste ennetuses ja majanduskasvus, mis on küll aeglustunud brežnevlikult 1%-liseks.

Näpuotsaga uusi asju tuli üldkogul ka. Üks neist oli naisjõu esiletõus: erakonna juhatus 14 liikmest on nüüd naisi viis. Kaja Kallasega alustades, üllatusliku Kairi Uustulndiga lõpetades – tema juhib peaministri bürood. Jääb ainult üle loota, et naiste esiletõus Reformierakonnas jätkub ja juhatuses istumine ei tähenda, et suud kaunite silmade all peavad kinni jääma, nagu ühel selle partei meespoliitikul on olnud kombeks partei naispoliitiku iseloomustada.

Arvestades, et oktoobris on tulekul kohalikud valimised, oleks eeldanud juhatuses näha veel mõnda omavalitsustegelast peale Tartu linnaapea Urmas Kruuse, kuid seda ei juhtunud. ●

REPLIIK

Viimased alfamohikaanlased

Vanad ettevõtjad räägivad: tänapäeva noored on pehme kesed, kuidas meie omal ajal 1990-ndatel ikka... Nostalgia on tore, ent tagurlik. Ajad, inimesed ja väärtused muutuvad, tekib põlvkondade konflikt. Eestis on see konflikt võitjate põlvkonda kuuluvate tööandjate ja Y-põlvkonda kuuluvate töövõtjate vaheline ning väljendub peamiselt tööpaguluses, sest maailm on lahti. Kauboi kõlbab juhtima hobuseid ja lehmi, mitte inimesi. Aitab kurtmisest, et pole enam võtta vana-kooli-alfaisastest juhte, vaid tuleks panustada põlvkonnavahtetesse ja leppida, et ajad ja väärtused on muutunud, ka inimesed peaksid vahetuma. Muidu polegi vanadel alfadel varsti kedagi juhtida. ● **Mart Niineste**

Lk 10 Ahmed Rashid: võõrvägede tõlgid on Afganistanis ohus.
Lk 11 Kaarel Tarand: põlevkivienergeetika on kolonialistlik.

U UUDISED

LISARAHA

2,4 miljonit lisaeurot eraldas Tallinna linn lisaeelarvest lasteaija- ja huvikooliõpetajate, õpetajaabide ja direktorite palgade tõstmiseks. **Delfi**

MESILASTE TERVIS

EL-is keelustatakse mesilaste tervise kaitsmiseks ajutiselt kolme neonikotinoidset toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite ning nendega töödeldud seemnete kasutamine ja müük. **ERR**

Šveitsi teadlaste uuring ja suitsuvorstid on tervis

Rohke peekoni, salaami ja suitsutatud lihatoodete söömisel ja terviseriskide vahel on reaalne seos.

Uuringu kohaselt töödeldud liha söömise vähendamine oleks ära hoidnud 3% selles osalejate surma.

Pikem trend näitab, et eestlased tarbivad siiski enamikku lihatooted üha vähem ja vähem.

Urmas Jaagant
 urmas.jaagant@epl.ee

Tihti läbivad meediat uudised mõnest keeduvorstist või viinerist, milles kas on vähe või pole üldse liha. Selliste lugude puhul viidatakse sageli, et tarbijad peaksid eelistama hoopis täissuitsuvorste ja sinke, mille lihasisaldus on suurem. Nüüd selgub, et ka liharikkam alternatiiv on kehv, sest see on tervisele kahjulik.

Sellise järelduseni on jõudnud Šveitsi Zürichi ülikooli teadlased, kes leidsid, et töödeldud punase liha sööjatel on suurem oht jääda südame- ja veresoonkonna haigustesse või vähki ning surra enneaegu.

Töödeldud punaseks lihaks peeti uuringus selliseid veise-, lamba- ja sealihatooted, mida on kas suitsutatud, kuivatatud, soolatud või millele on lisatud säilitusaineid. Sellised lihatooted on näiteks sink, peekon, salaami, aga ka hot-dog'i vorstid ning hakkliha, millele oli lisatud soola või säilitusaineid.

Ajakirjas BMC Medicine avaldatud uuringus jälgiti 13 aasta jooksul kümnest Euroopa riigist pärit pea poolt miljonit 35–69-aastast inimest, kes ei olnud läbi elanud insulte ja infarkte ega haigestunud vähki. Uuring jälgis nende toitumist, füüsilist tegevust, kehamassiindeksit ja muid näitajaid.

Vorstikesed ja peekoniviil

2009. aasta juuniks oli neist iga 17. inimene surnud. Ligi 10 000 inimest surid vähki ning 5500 südame- ja veresoonkonna haigustesse. Uuring tõi esile, et suuremates kogustes punase liha tarbijatel oli suurem suremusrisk, kuid rohke uuringus välja toodud meetoditel töödeldud lihatoodete tarbijatel oli see seos veel tugevam. Neil, kes sõid päevas

rohkem kui 160 grammi töödeldud lihatooted ehk umbes kaks vorstikest ja ühe peekoni-viilu, oli 44% suurem tõenäosus surra kui neil, kes sõid lihatooted umbes 20 grammi päevas.

Uuringu korraldajate hinnangul saanuks 3,3% surmasid ennetada, kui inimesed oleksid vähendanud uuringus töödeldud lihatoodeteks peetud tarbimist 20 grammini päevas. Muu hulgas selgus uuringust, et töödeldud liha sööjad suitsetasid rohkem ja tegid rohkem muid tervist kahjustavaid tegusid.

Üks uuringu korraldajaid professor Sabine Rohrmann ütles BBC-le, et kuigi rohke liha, eriti uuringu mõistes töödeldud lihatoodete söömi-

Hoiatus on omal kohal, kuid tasub ikkagi silmas pidada: süüa, aga mitte liialdada.

ne on seotud ka muidu ebatervisliku eluviisiga, siis kui muud tegurid kõrvale jätta, kujutavad endast terviseriski ka töödeldud lihatooted ise. „Suitsetamisest loobumine on tähtsam kui lihakoguste vähendamine, aga ma soovitsaks ka seda viimast,” sõnas Rohrmann.

Šveitsi teadlaste tulemustele sekundeeris ka Mai Maser, Eesti tervisedenduse ühenduse juhatuse liige. „Üha enam teadlasi rõhutavad punase liha – veise-, lamba-, sealiha – ja tugevasti töödeldud liha tarbimise piiramise vajadust. Soovitatakse süüa rohkem linnuliha,” ütles ta.

„On leitud, et rohke peekoni, salaami ja suitsutatud lihatoodete söömisel sageneb soolevähi esinemine. Tugeval kuumutamisel tekivad kantserogeensed ühendid. Seega hoiatus on omal kohal, kuid ikkagi märksõnaga: süüa võib, aga mitte liialdada.”

Eesti konjunktuuriinstituudi direktori Marje Josingu sõnul näitab pikem trend Eestis enamiku lihatoodete tarbimise vähenemist. „Kui 2001. aastal tarbisime statistikaameti andmetel inimese kohta aastast 57 kg liha ja lihatooted, siis 2011. aastal 51 kg. Liha ja hakkliha moodustab sellest 43%,” sõnas ta.

Masuaia muutus

Võrreldes kümne aasta taguse ajaga süüakse Eestis vähem keeduvorsti, viinereid, suitsuvorsti ja rupskeid. „Natuuke rohkem oleme hakanud sööma sinki ja kanatooted, viimaseid nii grillitud kui ka suitsutatud kujul. Oma panuse tarbimise muutmisel andis masu aeg, kus osa tarbijaid vähendas valmistoodete ostmist ja hakkas ise rohkem liha ja hakkliha kasutama toidu valmistamiseks,” selgitas Josing.

Sinkide tarbimise kasvu näitab ka Selveri kaupluseketi statistika. Firma avalike suhete juhi Annika Vilu andmeil on nende kaupluseketis tänavu esimese nelja kuuga selliste toodete müük võrreldes möödunud aasta sama ajaga 10% suurenenud, kusjuures singi müügikasv on olnud suurem kui suitsuvorsti oma.

KOMMENTAAR

Maitsetuid tooteid ei osteta

Sirje Potisepp

Eesti toiduainetööstuse liidu juhataja

„Erinevaid uuringuid toiduainete ja toitumise teemadel ilmub sadu, kui mitte tuhandeid. Nende tõenduspõhisuse ja õigsuse üle otsustamise õigus jäägu spetsialistidele.

Uuring tõestas, et selliste veise-, lamba- ja sealiha toodete tarbimist, mis on suitsutatud, kuivatatud, soolatud või sisaldavad säilitusaineid, peaks piirama 20 grammini päevas.

Foto: AFP/Scanpix

MART LAAR: EUROOPAT OOTAB EES RASKE AEG

Tallinnas toimunud Lennart Meri konverentsil esinenud ekspeaminister Mart Laar hoia-
tas, et Euroopa riigid elavad üle
oma võimete ja suur osa nen-
de heaolust põhineb võlgadel.

„See süsteem ei pea enam kaua
vastu ja heaolu saab läbi, samas
kui immigratsiooniga seotud
probleemid süvenevad ja laie-
nevad,” ütles Laar konverentsi
lõpukõnes. **Delfi**

PÖÖRDUMINE

Eesti raamatukoguhoidjad tegid
valitsusele, kultuurikomisjonile ja
kultuuriministeeriumile ühispöör-
dumise, milles rõhutatakse vaja-
dust tagada kogude rahastamine
vähemalt 2007. aasta mahus. **ERR**

TSÄKKO KOHTUS

Harju maakohus lükkas maan-
teeameti eksjuhi Tamur Tsäkk
süüasjas esialgu täna selguma
pidanud otsuse langetamise
kohtuniku suure töökoormuse
tõttu 28. juunile. **ERR**

Täna digilehes

- Harrastuskalur Tarmo Teder: kalapüük on põline eluviis
- Selgusid kümme kõige väärtuslikumat firmat maailmas

tõestas, et singid ele kahjulikud

Grossi toidukaupluste ja töö-
tuste omanik Oleg Gross ei
kahtle, et suitsutatud tooted
võiksid tõepoolest kahjuliku-
mad olla, kuid ühtaegu ei näe
ta Eestis nende tõttu probleemi,
sest selliseid lihatooteid
lihtsalt ei tarbita eriti palju.

Tema hinnangul moodus-
tavad suitsutatud lihatooted
nende toodangu kogumahust
vähem kui 10%. „Selliste toodete
tarbimine meie kauplustes ei ole
suurenenud, pigem vastupidi.
Kerge tõus on olnud väga kvaliteetsete ja seevõrra
kallimate toodete osas, mille
osakaal kogumahust on aga väike,” selgitas ta.

Enim ostavad inimesed
Grossi kauplustest siiski
keeduvorste ja viinereid või
puhast liha. Suitsuvorstide müüki
hoiab all nende hind, mis on inimestele
tervislikkuse kõrval samuti tähtis,
sõnas Gross.

„Täissuitsuvorstide valmistamine on pikk terminine protsess.
Vanasti räägiti, et selle käigus võib
tekkida kantserogeenseid ühendeid.
Kindlasti on kodus praetud või veel
parem, keedetud liha ohutum,” lisas ta. ●

KOMMENTAAR

Vajame liha asendamatute ainete saamiseks

Mai Maser

Eesti tervisedenduse ühenduse
juhatuse liige

„Liha töötlemise meetodid vajavad
kindlasti täpsemat uurimist ja
hindamist. Üldjoontes aga lisatakse
töötlemisel soola, mitmesuguseid
säilitusaineid, naatriumglutamaati,
välimuse parandamiseks ja riknemise
vältimiseks naatriumnitritit jm.

Kardame paaniliselt transrasvu,
kuid neid on mäletsejate lihas loomulikult
ja looduslikult olemas. Sellepärast
vähendades punase liha söömist,
vähendame ka transrasvade saamist.
Viimaseid võib olla toidus, kuid vähe-
ses hulgas.

Vajame liha asendamatute ami-
nohapete saamiseks ja punast liha
ka raua ja B12 vitamiini allikana.
Taimsetest toitudest ei omasta
organism nii hästi rauda.

Soovitades vähendada veise-
liha söömist, on väga oluline toidus-
edelisse lisada veretoite (näiteks
verivorstid, -käkid), aga ka rauda
sisaldavaid marju, salateid, köögivilju,
teravilju (näiteks läätsed, maasikad,
seller, spinat, munad, oad).

Möödapääsmatu on ka kesk-
konna saastatusele mõtlemine. Üha
aktuaalsemaks muutub kasvuhoonega-
side probleem. Kõige enam saastab
keskkonda süsinikdioksiidi ja metaani
hulga suurendamine.

Metaan tekib liha ja piima tootmisel,
kui orgaaniline aine muudetakse
anaeroobsetes tingimustes, loomade
seedimisel, ka riisi kasvatamisel vee all.
Kõige vähem saastab keskkonda
taimse toidu kasvatamine.”

Eesti idufirma loob nutikat taskuilmajaama

Nutitelefoniga ühendatav
tuulemõõdik aitab

nii surfareid kui ka viinamarjakasvatajaid.

Hans Lõugas

hans.lougas@epl.ee

Kolme Eesti ettevõtja Raigo Raamatu, Mihkel Güssoni ja Jens Kasemetsa kaks aastat tagasi loodud idufirma Shaka hakkab õige pea ettetellijatele esimest korda oma uuenduslikke tuulemõõdjuaid saatma.

Tegemist on pisikese ligi kümnegrammise seadmega, mis käib nutitelefoniga kõrvaklapi pistikusse. Kui võtta telefon kätte, nii et tiivik on tuulevoos, ja käivitada Shaka rakendus, näebki ekraanilt tuule kiirust, suunda ja õhutemperatuuri.

„Me oleme seda praegu turundanud ainult kui surfaritele mõeldud lisavarustust,” selgitas Kasemets, miks Shaka esmapilgul seostub spordivarustusega. „Tegelikult on meie ettetellijatest ilmselt vaid väike osa surfareid. Me lihtsalt ei jõua ühte seadet kõigi sobivate valdkondade jaoks reklaamida.”

Praktiline abivahend

Eestis Prototroni ja EAS-i ning Hiinas Shenzhenis Haxlr8ri ettevõtluskiirendi toel välja-
töötatud seade on praktiline abivahend kõigil elualadel, mis puutuvad kokku õhu liikumisega. „Meie ostjatest on suurim hulk ehitusvaldkonnast. Keerukamate ventilatsioonisüsteemide seadistamise teeb selline telefoni külge käiv tuulemõõdik palju kiiremaks,” ütles firma tarkvaraarendust juhtiv Kasemets.

Peale lihtsalt tuule kiiruse mõõtmise on kasu ka muude

Jens Kasemets näitab Tallinna kõrghoone tipus, kuidas Shaka seade nutitelefoniga tuult mõõdab.

Foto: Rauno Volmar

andmete jagamisest. Näiteks Prantsuse viinamarjaistandustes jälgitakse hooaja lõpus enne marjade korjamist ülitäpselt, kuidas külmad õhumassivid piirkonnas liiguvad. „Praegu teevad seal eri istandused koostööd ja jagavad andmeid lihtsalt telefoni või SMS-i teel. Aga nad ootavad väga Shaka mõõdikut, millega saaks hästi piirkonnal silma peal hoida,” selgitas Kasemets.

Shaka hind on ligi 55 eurot, ja esialgu töötab see ainult iPhone'i ja iPadiga, Androidi tugi on praegu loomisel.

Kuigi Shaka on läbi ja lõhki Eesti ettevõtte, keskendub see peaaegult ekspordile. „Eestis on praegu üldse umbes 80 avalike andmetega ilmajaama. Kui me suudame siin müüa sama palju oma tuulemõõdjuaid, oleme rahul,” sõnas Kasemets ja avaldas, et enamik eeltellijatest on Põhja-Ameerikast, Lääne-Euroopast ja Jaapanist. ●

Arenduses juba uus seade

Shaka esimene tuulemõõdik on praegu Eestis tootmises ja saadetakse juunis esimestele ostjatele, kuid ettevõtjad arendavad juba järgmise põlvkonna seadet. See mõõdab Kasemetsa sõnul ka õhurõhku ja niiskust. „Tulemuseks on peaaegu klassikaline ilmajaam, ainult ilma sademete hulga mõõtmiseta. Ja lehitrit me ei kavatse telefoni külge panna,” lisas ta.

Ettevõtte visioon on koguda ja töödelda selliste igamehe-taskuilmajaamadega ilmaandmeid hoopis teisel skaalal, kui praegu maailmas klassikaliste ilmajaamadega tehakse.

Vaata videot digilehest

●●● ajaleht.epl.ee

Piirilepingut kritiseeriv Helme oli varem selle tuline pooldaja

Kui praeguseks on kunagisest Eesti Moskva suursaadikust Mart Helmest saanud Eesti–Vene piirilepingu kõige suurem kritiseerija, siis 1990-ndate keskel, kui Helme oli läbirääkimiste delegatsiooni liige, oli ta selle kiire sõlmimise poolt.

„Mis puutub edusse, siis ma ei saa hästi aru, mis edust me räägime. Me oleme kõik ära andnud, me pole midagi vastu küsinud, ei kultuurivarasid, isegi mitte presidendi ametiraha, ei kompensatsioone nen-

de varade eest,” arutles Helme läinud nädalal ETV saates „Foorum”. „Milles seisneb siis lepingus see, et Venemaa võtab maha hirmud meie õigusliku järjepidevuse suhtes?”

Pole Venemaa lubadusi

Ta selgitas, et Venemaa ei öelnud 1991. aastal, et ta loobub oma pretensioonidest Eesti alale ja Eesti riigile, ning seda ei ütle ka praegune leping. „See leping ütleb lihtsalt, et reguleeritakse ainult piiriküsimust. Aga siin ei ole mingeid

Vene-poolseid lubadusi. Vastupidi, ma võiks öelda, et see on Vene diplomaatia suur saavutus, et leping ütleb ka, et pooltel ei ole territoriaalseid pretensioone,” ütles ta.

Ent kui Helme määrati aastal 1996 piirilepingu läbirääkimiste delegatsiooni, tegutses ta aktiivselt selle nimel, et see juba siis kiiresti sõlmitaks. Samuti on ta memodes kinnitanud, et „territoriaalseid nõudmisi Eestil ei ole ning just sellepärast peetakse piirileppe läbirääkimisi”. ● **Urmo Soonvald**

8000-meetrise mäe vallutaja Anu Nõulik võitles loodusega

Esimese Eesti naisena

8201-meetrise Cho Oyu

tippu jõudnud Anu

Nõulik trotsis raskusi.

Kadri Ibrus

kadri.ibrus@epl.ee

Laupäeva õhtul jõudis tagasi koju Eesti alpinismi, eeskätt naisalpinismi ajalugu teinud abielupaar Anu ja Uko Nõulik, kes vallutasid 8201-meetrise Himaalaja hiiglase Cho Oyu. Anu Nõulik on tänu sellele saavutusele esimene Eesti naine, kes on käinud üle 8000-meetrise mäe tipus, ja Uko Nõulik kaheksas Eesti mees sama mäe tipus.

Alpinistide sõnutsi ei tulnud saavutus sugugi kergelt, vaid lahingus äärmuslike loodusjõududega. „Mägi oli see aasta tunduvalt raskem, kui ta tavaliselt on. Lund ei olnud,” rääkis Uko Nõulik. „Seal oli esiteks meelelt külm ja teiseks meie tippuõusu päeval ilmateade ilma metsikut halvenemist sugugi ei ennustanud,” selgitas Anu Nõulik. Tippu tõusmist alustati öösel, kuid päevaks oli pilt juba hoopis

ki nad ronijatest ainult kahekesi. Siiski, ühe olulise isikuga. „Meil oli teejuht, šerpa, kogunud inimene, kes oli korduvalt Cho Oyu tipus käinud. Ilma temata oleks olnud see üritus absoluutselt võimatu,” märkis Anu. Olukorda raskendasid ka kohalike organisatorite omavahelised arveteklaarimised. „Laagrites praktiliselt teenindust ei olnud. Tiibeti mägi-ronimisassotsiatsioon oli andnud selle üle Nepali poolele, aga sealtpoolt väga palju koostööd ei tulnud. Tegelikult me siis täiesti ise organiseerisime endale selle teejuhi,” tähendas Anu.

Torm haaras oma rüppe

Tippu jõudmise ajaks oli tohutu torm nad oma rüppe haaranud. „Kahjuks tipu hetk oli lihtsalt nii, et puudutame jalgaga teatud kohta ja ei näinudki midagi. Kui rääkida tipuemotatsioonist, siis need, mis varem on olnud, on kaunil päikesepaistel lipuga lehvitamine. See jäi kahjuks ära. Aga siiski, mingi emotsioon kindlasti oli,” meenutasid Anu ja Uko.

Laskunud 8000 meetrilt ülevaltpoolt esimesse laagrisse 7500 meetri kõrgusele, olid nad sunnitud sinna ööbima jääma.

Külm öö telgis oli väga raske üle elada ja mõjus halvasti Anu näpuotsadele, mis on külmast ülitundlikud. Käed said esmast ravi kohapeal ja nüüd Eesti arstidelt.

Tavaelus on Anu Nõulik aastaid olnud Eesti Entsüklopeedia toimetaja. Uko Nõulik tegutseb teedehituse valas. Mõlemad on Jaan Künnapu alpinismiklubi liikmed ja omandanud seal alpinismi põhitõed. ●

„Kui olime tipule lähedal, läks ilm hulluks. Lahkumine oli evakueerumine.”

midagi muud. „Keset päeva, kui me olime tipule juba päris lähedal, läks ilm ikka suhteliselt hulluks. Tipust lahkumine oli ikka evakueerumine,” tõdes Anu, kirjeldades võidujooksu neid taga ajava tormiga.

Eestlased olid esimesed, kes sel hooajal üldse Cho Oyu tippu läksid. Kuigi nendega oli all baaslaagris koos veel mitu gruppi, leidsid need üksteise järel põhjuseid, miks mitte üles minekut proovida. Eestlased võtsid kätte ja läksid kahekesi.

„Meil oli kodus tehtud mentaalne eeltöö. Olime tipuks valmis, me ei läinud sinna niisama laagerdama ega puhkust veetma. Ja me leidsime selle võimaluse, et üritada,” sõnas Anu. Kolmandas laagris 7500 meetri kõrgusel olid

Vaata videot digilehest
●●● ajaleht.epl.ee

Nutitelefonil omanikud, vaadake videot

Eksklusiivne foto. 10. mail oli Anu Nõulikul raske tõus 7140 meetri kõrgusele teise laagrisse.

Foto: erakogu

Anu ja Uko Nõulik jõudsid laupäeval tagasi Eestisse. Mis sellest, et Anu külmavõetud sõrmed on sidemetes, näol on ikka naeratus.

Foto: Ilmar Saabas

Reformierakonna ees jätkab vana kaardivägi

Laupäeval Reformierakonna üldkogul valitud uues juhatuses on kõigest kolm uut liiget, üldjoontes jätkab vana seltskond. Uuteks liikmeteks on kolm naist, riigikogu liige Kaja Kallas, europarlamenti saadik Kristiina Ojuland ja peaministri büroo juht Kairi Uustuld.

Reformierakonna esimeheks valiti tagasi selleks ka ainukesena kandideerinud peaminister Andrus Ansip.

„Vana kaardivägi jätkab,” võttis valimiste tulemused kokku Haapsalu linnaeape Urmas Sukles, kes ka ise juhatusse kandideeris, kuid sinna ei pääsenud.

Sukles kandideeris, sest tema sõnul on juhatus liiga Tallinna- ja riigikogukeskne ning ta soovis sinna tuua rohkem diskussiooni omavalitsuste probleemide üle. „Eks maaelanikud on vähe passiivsemad,” arvas Sukles, kes ühtlasi mõõnis, et ega ta ka ise enda valimise heaks üliaktiivset kampaaniat ei teinud.

Vandenõu polnud

Vandenõu Sukles aga ei näinud ega ka seda, et tulemused oleks juba enne üldkogukusagil kokku lepitud. „Hääletamine oli vaba ja aus,” kinnitas ta. „Eks need, kes on Tallinnas, on ka üle Eesti rohkem pildil,” tõdes Sukles.

Juhatusse valiti tagasi ka aasta tagasi puhkenud rahastamiskandaali üks peategelasi Kalev Lillo, kes on Suklese sõnul teinud omavalitsustega palju tööd ja suhtleb kõigiga. Lillo sai viimastel riigikogu valimistel rahvalt 474 häält, nüüd erakonnasisestel valimistel 485 häält.

„Regionaalpoliitika on liiga Tallinna-keskne,” kahetses Sukles, nimetades seda kui valdkonda, mida tema oleks juhatuses olles püüdnud mõjutada. „Maakonnakeskustes väheneb inimeste arv, näiteks Haapsalust minnaakse Tallinnasse või välismaale. Mure on, et Eesti jookseb tühjaks,” nentis ta.

Suklese sõnul oleks maksupoliitika üks võimalus sellele vastu seista, kui anda maksumoodustusi ettevõtetele, kes investeerivad Tallinnast välja poole, näiteks ehitavad maakonnakeskustesse tehaseid.

Laiemalt Reformierakonna poliitikast ja selle avatusest rääkides väljendas Sukles optimismi. „Ei ütle, et asjad väga halvad on,” sõnas ta.

Reformierakond valis endale juhatusse kaheks aastaks. Andrus Ansip ütles, et on nii juhatusse valimistega kui ka erakonna saavutatuga väga rahul.

Aasta tagasi puhkenud rahastamiskandaali kohta lausub Ansip, et nemad pole tegutsenud kellegi hämarates huvides. ● **Kadri Ibrus**

Teekond Cho Oyu tippu

10. aprill – Anu ja Uko Nõulik alustavad oma ekspeditsiooni Nepalist, kust liigutakse Tiibetisse.

18. aprill – jõutakse Cho Oyu alumisse baaslaagrisse 4900 m kõrgusel.

21. aprill – läbi tuisu ja lumetormi tõustakse ülemisse baaslaagrisse 5700 m kõrgusel.

26.–30. aprill – kaks tõusu 1. laagrisse 6400 m kõrgusel, matk mööda liustikku ja järsku rusunõlva, seejärel tagasi baaslaagrisse.

Kohalikud elanikud ei mäleta oma elu jooksul nii külma kevadet. Ülevalpool on tuulekülm kuni –35 °C.

4. mai – 2. laager 7140 m kõrgusel, ööbimine ja tagasi alla baaslaagrisse.

9. mai – algab tõus tipu poole, esimene laager 6400 m.

10. mai – tõus 2. laagrisse 7140 m.

11. mai – 3. laagris 7530 m kõrgusel. Tuulekülm –38 °C

13. mai – Cho Oyu tipus kell 9.30 kohaliku aja järgi

Eesti ja Soome meedia on üksteisega sõbralikud

Täna kell 12 esitletakse välisministeeriumis äsja valminud Soome-Eesti meediaanalüüsi. See käsitleb 2012. aasta 1. septembrist kuni 2013. aasta 28. veebruarini Helsingin Sanomates ja Aamulehtis Eestit ja eestlasi kajastanud kirjutisi ning võrdleb neid samas ajavahemikus Postimehes ja Eesti Päevalehes Soome ja soomlaste kohta ilmunud artiklitega. Uuring vaatleb ka Soome

YLE1 ja MTV3 telekanalite peamistes uudistesaadetes kajastatud Eesti uudiseid. Kokku on analüüsitud 452 artiklit ja 14 teleuudist.

Uuring otsis vastust küsimustele, kuidas kajastas Soome meedia Eestit ja Eesti meedia Soomet

Ehkki eestlased kirjutavad põhjanaabritest veidi rohkem, pole see vahe väga suur: Eestis ilmus soomlaste kohta 226

ja Soomes eestlaste kohta 216 lugu. Enim kajastatud teemad on majandus, kultuur ja poliitika.

Vahe pole suur

Kui soomlased kirjutavad natuke rohkem eesti kultuurist, siis eestlased keskendusid uuritud ajavahemikul enim majandusele.

„See on ka loomulik, kuna üks suur teema mõlema riigi

lehtedes on Soomes töötavad eestlased, aga ka Soome firmade soov Eestisse tulla,” tõdes uuringut juhtinud Tallinna ülikooli õppejõud Päivi Tirkkonen.

Tirkkoneni sõnul on kahe riigi meedias üksteisest üpris sarnane pilt ja jutt, nagu kajastaksid põhjanaabrid eestlasi ainult negatiivsetes toonides, on müüt, sest enamik artikleid on neutraalsed. Sama tõdes

Helsingi majandustudeng Susanna Rokkanen. „Kui varem oligi veidi negatiivset tooni Eesti ehitajate suhtes, siis nüüd on see üle kandunud Poola immigrantidele ja eestlasi nähakse pigem positiivses valguses – isadena, kes peavad oma peredest eemal olema, et perele raha teenida. Aasta tagasi ilmus mitu sellist portreelugu,” selgitas Rokkanen. ● **Riin Aljas**

Euroopa
parim lennufirma

A STAR ALLIANCE MEMBER

SUURIMA HULGA SIHTRIIKIDEGA LENNUFIRMA ON NÜÜD SIIN

Globally Yours

TURKISH
AIRLINES

ALATES 11. JUUNIST

Ettevõtted hakkavad voorudest Euroopa raha taotlemise asemel „rätsepalahendust” saama

Euroraha

Lauri Tankler
reporter

Arusaam, et ettevõtlus peaks n-ö raha tagasi tooma, on EL-i tõukefondide puhul uus, ehkki näib iseenesestmõistetav.

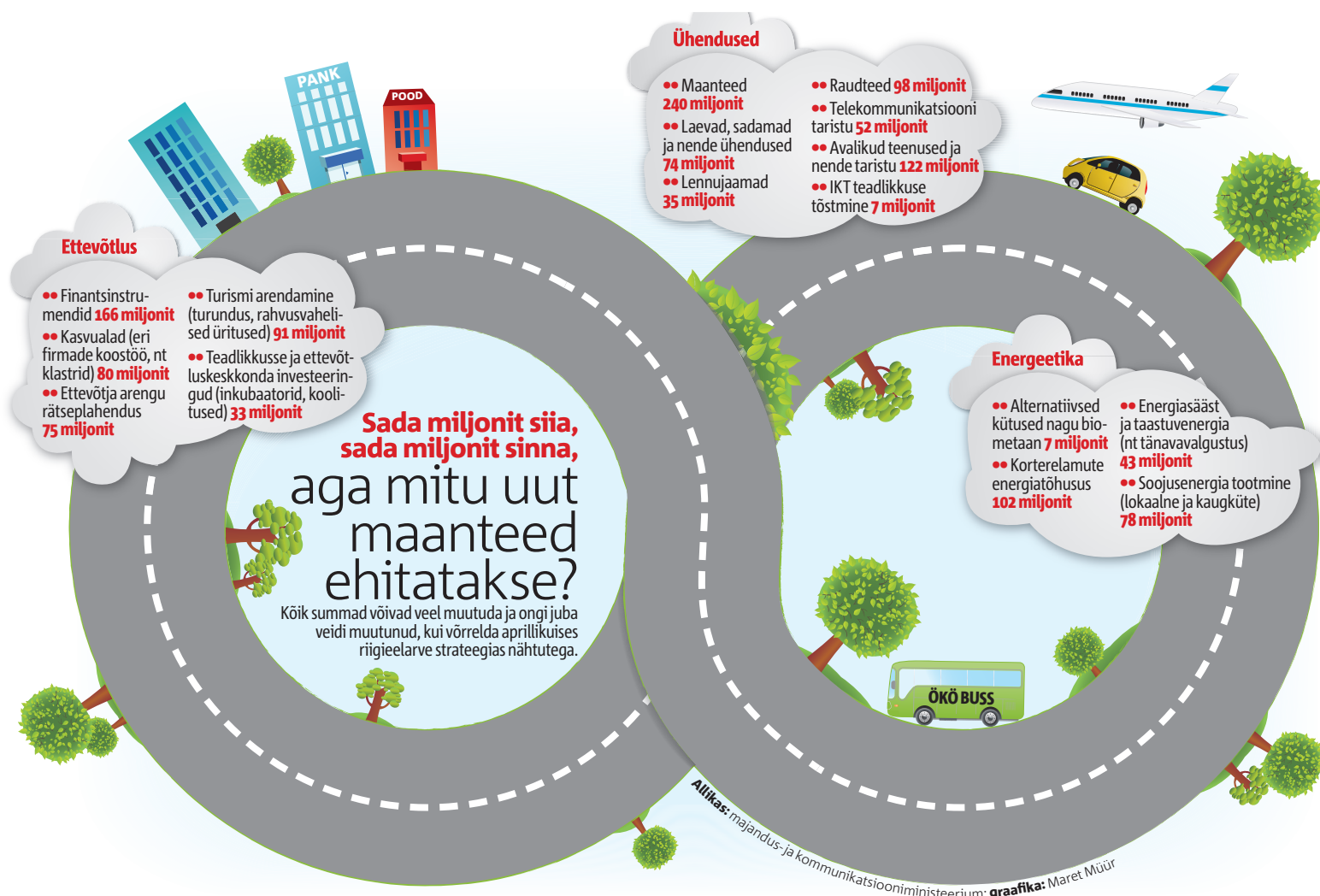
Sel perioodil plaanitakse vähendada toetusraha ning kasvatada seda osa, mis läheb investeringuteks, laenuks ja garantiideks. „Niimoodi me mõtleme, jah,” nentis majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi asekancler Ahti Kuningas, väljudes hetkeks Euroopa Komisjoniga peetavalt seminarilt, kus kõiki neid tõukefonde arutati.

Toetuste asemel investeringud – see on põhimõtteline muutus. Kui esitasin naivse küsimuse, kas siis kogu see 350 miljoni eurone rahaports peaks 2020. aastaks alles või koguni suurenenud olema (investeeritakse ju ikka selleks, et investering tulu tooks), vastas Kuningas mõtlikult: „Eks see peaks küll niimoodi minema, aga investering tuleb pigem tagasi maksumuludena.”

Diagnoos ja kliendihaldur

Kuningas võrdleb praegust, selle aastaga lõppevat toetusteperioodi järgmisega umbes niimoodi: kui praegu oli toetust soovival ettevõttel üks suur n-ö kataloog, kust valida järgmine toetus ja selle juurde äritegevus mõelda, siis edaspidi peaks ta saama tuge oma põhitegevuse jaoks. „Me kutsume seda rätsepalahenduseks,” ütles Kuningas. Mõte on selles, et üksikute meetmete (nt eksport või masinate ost) asemel võiks ettevõtte saada tegevuseks vajalikku toetust selle nimetusest hoolimata.

„Esimene samm peaks olema see, et ettevõtte tuleb EAS-i ja talle tehakse diagnostika, et [selgitada] mida tal vaja läheb,” rääkis Kuningas. „Temaga tehakse kokkuleppe, näiteks kolmeks aastaks: tahan selliseid ja selliseid asju teha ning mul oleks vaja EAS-i abi nende tegemiseks. Ta saab endale kliendihalduri ja kui aasta jooksul midagi muutub, siis on võimalik kokkulepet ka muuta.” Praegu on

Firma saaks toetust oma põhitegevuse jaoks, mitte üksikute meetmete kaupa.

Kui reisijate arv kahekordistub, mõeldakse ka uute raudteeliinide ehitamisele.

Varem sarjas ilmunud
haridusvaldkond 21.05
sotsiaalvaldkond 22.05
haldusreform 23.05

Täna Delfis:
Fotod ja videod
Leedust - kuidas
kulgeb president
Ilvese visii

ettevõttel kokkuleppe muutmise puhul võimalik kas toetus tagasi maksta või kasutada toetust vastumeelselt isegi siis, kui seda vaja ei ole.

Selle põhimõttelise muutuse tõttu kaovad ka taotlusvoorud (praegu tuleb kindlaks kuupäevaks dokumendid esitada, et osaleda teatud rahastamisvoorus). „See [taotlusvoorus osalemine] moonutab päris palju – ettevõtted hakkavad mõtlema, et midagi on vaja kokku kirjutada,” nentis Kuningas. „See ei ole loomulikust vajadusest, vaid toetusest tingitud protsess.”

Toetus päris ära ei kao, kinnitas Kuningas, ja viitas eri viisidele, kuidas ka edaspidi hakatakse alustavatele ettevõtetele stardiabi pakkuma.

Raudteel suureneb kiirus

Neile, kes lootsid, et euromiljarditest (järgmisel perioodil on Eesti üks suuremaid netosaajaid – kokku 4,5 miljardi euroga plussis) ehitatakse valmis näiteks ka raudtee Haapsallu, valmistab ministeeriumi esialgne rahajaoitus aga pettumuse. Küll on

üsna konkreetselt kirjas, milistes suundades on plaanis raudteid ehitada. Tallinna–Rapla, Tartu–Tapa ja Tallinna–Paldiski–Keila suundades on plaanis 120 km/h kiiruse saavutamise kokku 85 miljoni euro eest.

„Laias laastus on eesmärk 2020. aastani tõesti kiirus 120 km/h, kuigi kohati sirgetel lõikudel, kus see on tehniliselt ja ohutult võimalik, tõuseb kiirus ka 140 km/h-ni. Sellest kiiremini sõitmine eeldab raudtee peaaegu täielikku ümberhitamist,” ütles majandusministeeriumi transpordi arengu ja investeringute osakonna juht Toomas Haidak.

Ministeerium on uute raudteede puhul üsna vaoshoitud. „Uute raudteeliinide ehitust saab otsustada alles siis, kui on selge, millist mõju on avaldanud seni reisiringi liiklusesse tehtud investeringud,” ütles Haidak. „Eeldatakse, et reisijate arv kasvab kaks korda. Kui see juhtub, siis võib olla mõistlik uusi liine ehitada.”

Sarnane lugu on suure kohaliku mõjuga maanteeprojektide (bürokratiakeeles KOV TEN-T projektide) ehitusega – tuleb vaadata tasuvust ja keskkonnauuringuid. „Neid otsuseid ei hakata tegema enne 2015. aastat,” ütles Haidak. ●

NÄITEID RAHAJAOTUSEST

Transport taastuvenergiale

Madis Laaniste

energeetikaosakonna strateegilise planeerimise juht

Riik tuleb hästi toime taastuvenergia üldesmärgi täitmisega, kuid vaja on suurendada taastuvenergia osakaalu transpordis. Üldesmärgi järgi peab 2020. aastal neljandik lõpptarbitavast energiast olema taastuvenergia, 2011. aasta andmetel oli Eestis

taastuvenergia osakaal lõpptarbitavimises 25,9%. Transpordisektori eesmärgi järgi peab taastuvenergia osakaal olema 10% 2020. aastal transpordis kasutatud bensiinist ja diislikütusest.

Üks osa selle eesmärgi saavutamisel on suure biokomponenti osakaaluga kütuste ja taastuvenergia elektritranspordis kasutamise kõrval ka alternatiivide kasutuselevõtu arendamine.

NÄITEID RAHAJAOTUSEST

Kas kaugküte on mõistlik?

Jako Reinaste

energeetikaosakonna energia-turgude juht

Soojamajanduses toimub üldjoontes jagunemine neljaks: katelde renoveerimine, soojus- ja energiatõhususe renoveerimine, piirkondlike soojusmajanduse arendamise ja lokaalse lahenduse väljajätkamine juhul, kui arengukavas toodud analüüs sellele viitab.

See tähendab, kui soojuset-

tevõtte soovib saada keskkonnamajanduse meetmete puhul ei tohiks toetuse eesmärgi ajada segi eramajade või korterimajade toetusega.

Rannar Vassiljev: valitsus jaotas raha kabinetivaikuses

Intervjuu

Lauri Tankler
reporter

Rahanduskomisjoni aseesimees kritiseerib vähest kaasamist, sest euroraha periood ületab valitsuse mandaadi.

●● Kui aprilli lõpus tuli valitsuskabinetist järjekordne riigieelarve strateegia, siis selle lõppu ühte lisasse oli kirjutatud, kuidas võiks valitsuse hinnangul jaguneda Euroopa Liidu järgmise toetusperioodi raha. Kas need arvud olid teile juba ette teada?

Meile oli põgusalt räägitud üldsuundadest, kuid ühtegi numbrit me ei näinud. Võimalust küsida, miks just selline summa või mida ta sisaldab, pole parlamendil seni olnud.

●● Nüüd on sellest mitu nädalat möödas [intervjuu on tehtud mai keskel, enne Eesti Päevalehe euroraha sarja algust]. Kas praeguseks on teil kui parlamendiliikmel juba olnud võimalus tutvuda nende tagamaa-

dega, miks või kuidas see raha jaotati?

Sellisel kujul ei ole. Rahanduskomisjonil on ülevaade üldpõhimõtetest ja printsiipidest. Sellest, kuidas raha plaanitakse ja mida selle eest tegema hakatakse, seda pole. Nii palju, kui ma olen uurinud teistest komisjonidest, siis seal ka ei ole konkreetset pilti tutvustatud.

●● Nii et sisuliselt pole teada, millesse panustatakse.

Raske on ka sisuliselt kritiseerida, sest tegelikult on need seatud prioriteedid piisavalt üldsõnalisel...

●● Et oleks parem taristu, parem haridus, parem sotsiaaltoetused...?

... ja looduseskeskkond peab olema säästlikum ja puhtam. Kõik see on ju väga õige. Probleemid tekivad nüüd, kui me oleme vaikselt hakanud saada informatsiooni selle kohta, mida ühe või teise meetme saavutamiseks plaanitakse ja mida ei plaanita. Siis tekivad sisulised küsimused.

Aga häda on see, et pigem on praegu tegemist informeerimise, mitte kaasamisega. Ja kui on kuskil tekkinud ettepanekud, siis öeldakse, et meil on piiratud ressursid, tehke

siis ka ettepanek, kust raha ära võtta. Suure tõenäosusega on ministriumid oma nägemuse lukku löönud ja vaevalt mõni muudatus sisse viiakse.

Meie jaoks on põhimure valitsuse mandaat kestab maksimaalselt 2015. aastani, kui nii kaua suudetakse koos püsida. Nüüd selle mandaadi pealt võtta vastu otsused, mis mõjutavad Eestis väga suurt hulka finantseeringuid 2020. aastani... Ilm-

Valitsuse mandaat kestab 2015. aastani, otsustatakse aga 2020. aastani.

selgelt pole valitsusele seda mandaati antud. See kindlasti vajaks põhimõtteliselt laiemat arutelu ja võimalust eri poliitilistel ja mittepoliitilistel ühendustel kaasa rääkida.

●● Kaasa rääkida siis just niimelt rahasummade puhul? Valdkondadest on räägitud päris pikalt.

Absoluutselt. Vaidluskohad tekivad lõpuks seal. Näiteks kas 2020. aastal panustatakse

Rannar Vassiljev (SDE) ütleb, et euroraha jaotamine peaks sarnanema riigieelarve aruteluga.

Foto: Eero Vabamägi

se elektritootmises mõni euro taastuenergiasse või mitte? See on põhimõtteline arutelukoht, muidu jääbki see loo- sungi tasandile.

●● Oletame, et järgmiste parlamendivalimiste järel tuleb võimalike teiste värvide koalitsioon ja sotsiaaldemokraadid. Kas alles siis võib tekkida teil võimalus neid arve muuta?

Kui nüüd partnerluslepe [Euroopa Komisjoniga] sõlmitakse, siis on selle ümber tegemine üsna keeruline. Küll on teatud perioodi tagant võimalik korrektiive teha, aga üldiselt kogu protsessi mõttes võinuks see olla parteide ülene. Periood on piisavalt pikk, et selle jooksul võib rahvas anda mandaadi parempoolsete asemel vasakpoolsetele ja kokkulepped peaksid pidama laias laastus, sõltumata sellest, milline on uus valitsus.

●● Nii et teile tundub, et praegune koalitsioon üritab oma poliitikat jätkata ka siis, kui nad ei ole enam võimul?

Täpselt. Isegi siis, kui rahva mandaati enam ei ole, siis sellega vähemalt teatud osas saab kindlustada oma tegevuse jätkamist.

●● Mis võiks olla üldse parlamendi või rahanduskomisjoni roll selles protsessis?

Selge on see, et keegi peab seda protsessi koos hoidma, ja ei saa ka öelda, et see ei peaks olema täitevvõim. Aga mõte on selles, et kui reaalsed rahasummad ja tegevused sisse tulevad, võiks kaasata ka parlamenti ja komisjone. See võiks suures plaanis olla ehk samasugune protsess nagu riigieelarve arutamine. ●

KEVADHOOAJAKS

VALMIS?

HUSQVARNA R115B + FM RAADIOGA KÕRVAKLAPID

- Briggs & Stratton®, mootor.
- 94 cm Combi lõikekorpus.
- Hüdrostaatiline käigukast. Vastupidav terasest niidukorpus.
- Tõhus kaks ühes niidusüsteem.

Kampaaniahind

3949 €

HUSQVARNA LB 48 V

- 2 ühes niidusüsteem: BioClip® ja külväljavise.
- Vastupidav tšingitud niidukorpus.
- Briggs & Stratton®, 650e Series mootor.
- Niidulaius 48 cm.
- Sujuvalt muudetav veokiirus.

Kampaaniahind

429 €

HUSQVARNA 345 FR

Mitmekülgne rohulõikur tööks aedades, parkides ja golfiväljakutel. Komplektis trimmipea, rohutera ning Standard kanderihmad. Kingituseks kaasa kaitseprillid ja kõrvaklapid. kanderihmad.

Kampaaniahind

709 €

Kampaania kestab kuni 22.06.2013.

TALTSUTADES LOODUSJÕUDE™

Husqvarna®
www.husqvarna.ee

ROOTSIS HAKKAVAD RAHUTUSED VAIBUMA

Stockholmis nädal aega kestnud rahutused näitavad vaibumise märke ja öö vastu pühapäeva oli suhteliselt rahulik. Politseil oli tegemist Värbergi ja Jordbro linnaosas, kus noorukid loopi-

sid korralvureid kividega. Kee- gi viga ei saanud. Politsei võttis Jordbros kinni ühe mehe, keda tema sõbrad üritasid vabastada. Seepeale pidi politsei pisargaasi kasutama. **ERR**

PUSSY RIOTI LIIKMED LÄKSID SOOMES KADUMA

Reedel Helsingisse saabunud Pussy Rioti liikmed, kes pidid laupäeval üles astuma muusikaüritusel World Village Festival, ei ilmunud kohale. Kontserdi korraldajafirma KEPA esinda-

ja Mika Railo ütles MTV3-le, et bändiliikmete asukoht pole teada. Pussy Rioti liikmed Shina ja Fara ei ilmunud ka laupäevaks ja pühapäevaks kokkulepitud intervjuusid andma. **Delfi**

Saksamaal on kõige positiivsem mõju

Viimase paari aasta protestidest on jäänud mulje, et kasinusmeetmeid nõudvast Saksamaast hakkab saama vaat et paariariik. Seevastu selgus BBC tellitud ulatuslikust iga-aastasest riikide reitinguküsitlusest, et tegelikult on Saksamaa maailmas kõige populaarsem.

Veerandsajas riigis küsitletud rohkem kui 26 000 inimesel paluti reastada 16 riiki skaalal, mis ulatus peamiselt positiivsest kuni peamiselt negatiivse mõjuni maailmas. Kui eelmises küsitluses hindas kõige rohkem inimesi kõige positiivsemaks Jaapani, siis nüüd avaldatud viimases küsitluses langes Jaapani reiting 58%-lt 51%-ni, mis tähendas neljandat kohta.

Üllatavad tulemused

Seekord oli 59% küsitletuid arvamusel, et just Saksamaa mõjutab maailma kõige positiivsemalt. Tippreitingu 84% sai Saksamaa Ghanas ja peaaegu samaväärse ka Prantsusmaal ja Suurbritannias.

Isegi Hispaanias, kus laenuabi saamiseks tuleb rakendada kokkuhoiumeetmeid, mida suuresti seostatakse Saksamaa nõudmistega, arvas seda koguni 68% inimesi – rohkem kui maailmas keskmiselt. Keskmist tõmbasid kõvasti alla kreeklased, kes andsid Saksamaale halvima hinnangu: 52% neist arvab, et Saksamaa mõju maailmale on negatiivne.

Sama palju inimesi üle maailma arvas, et kõige negatiivsemat mõju avaldab Iisrael. Juudi riigist veelgi viletsama reitingu said Põhja-Korea, Pakistan ja viimasele kohale platseerunud Iraan. Positiivsesse esikolmikusse jõudsid Kanada ja Suurbritannia.

Uuringu korraldasid GlobeScan ja PIPA. Eesti ei olnud kaasatud. **• Kaivo Kopli**

Saksamaa kantsler Angela Merkel

Eesti valitsus blufib Brüsselis USA ja Kanada eest?

Määratult pikk õlirong venib Kanadast USA-sse. USA-s on Kanada õlilivadest toodetud nafta vastuoluline teema.

Foto: Reuters / Scanpix

Euroopa keskkonnakaitsjad peavad kütusekvaliteedi direktiivi heaks saastamise vähendajaks.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Eelmisel neljapäeval kirjutas Eesti Päevaleht valitsuse suurest lobistamisaktsioonist Euroopa Liidus, et vältida majandusele suure kahju tekitamist. Ohtu nähakse EL-i kavandatavat kütusekvaliteedi direktiivi puudutavas seadusandluses, mis võiks põlevkivist toodetud diislikütuse müümise Eesti ja EL-i riikide tanklates muuta tulevikus võimatuks.

Võib lepet kahjustada

Eesti ministrid on võtnud seisukoha, et direktiiv võib kahjustada plaanitavat USA–EL-i vabakaubanduslepet ja peale selle tähendada töökohtade ja investeeringute kadu nii Euroopa õlitööstuses laiemalt kui eeldatavasti ka Eestis. Asja avaldatud Euroopa transpordi- ja keskkonnaföderatsiooni uuring paneb need väited kahtluse alla ja tekitab küsimuse: kas Eesti valitsus on hakanud USA ja Kanada naftakorporatsioonide libeelsele jutu konksu otsa?

Välisminister Urmas Paet viitas möödunud nädalal valitsuse pressikonverentsil Eesti Päevalehe artiklit kommenteerides USA ja EL-i vabakaubanduslepe kõneluste taudal otsesõnu direktiivi väidetavalt halvale mõjule. „Nagu me kõik teame, on EL ja USA väga lähedal sellele, et alustada kõnelusi vabakaubanduslepe sõlmimiseks. Aga kui selline direktiiv peaks jõustuma, siis on suhteliselt vähetõenäoline, et kogu kütuse ja energia temaatika üldse sinna vabakaubandusleppesse jõuaks, mis on ikkagi väga

on toodetud kurikuulsatest nn õlilivadest. Brüsseli esialgsete plaanide järgi muutuks ka nende eksport EL-i CO₂ väga suure jalajälje tõttu võimatuks.

Brüsselis lobistavad USA ja Kanada naftakompaniid ning neid esindavad ühendused on samuti asunud kütusekvaliteedi direktiivi vastu võitlema. Näiteks on USA mõjuvõimas kaubandus- ja tööstuskoda Euroopa Komisjonile otsesõnu kirjutanud, et direktiivil oleks väga selgelt pärssiv mõju USA kütuseekspordile EL-i, viidates seega mõistagi ka vabakaubanduse temaatikale. Samuti on tellitud mainekalt rahvusvaheliselt konsultatsioonifirmalt Wood MacKenzie uuring, mille järgi hakkaks direktiivi mõjul kannatama

Põlevkivist tehtud diislikütuse müümine Eesti tanklates võib võimatuks osutuda.

oluline valdkond,” hoiatas Paet. Ta lisas, et Eesti vaates on direktiivil kehva ja laiem rahvusvaheline mõju, mis pidurdab vabaturgu ja konkurentsi.

Eesti ja USA (ning ka Kanada) murede kokkulangemist seletab väga lihtne tõsiasi. Kütusekvaliteedi direktiivis ettenähtud tulevastel määrustel poleks üksnes mõju Eesti põlevkiviõlist toodetud diislikütusele, vaid ka USA-st ja Kanadast pärit kütustele, mis

EL-i nafta rafineerimise tööstus, tõuseksid kütusehinnad ning kaoks tuhandeid töökohati. Mis veelgi hullem, mingit CO₂ vähendamist ei toimuks, sest õlilivade töötlemisel saadud kütused eksporditaks näiteks Aasiasse ja saastamine võib täiendava transpordivajaduse tõttu hoopis suureneda.

Nagu näha, on Eesti valitsus asunud neid argumente kütusekvaliteedi direktiivi vastases võitluses kasutama.

Eelmise nädala keskel aga avaldas Euroopa transpordi- ja keskkonnaföderatsioon oma poolse põhjaliku uuringu, milles öeldakse piltlikult, et tegemist on blufiga.

Liiga kõrge hind

Esiteks öeldakse, et praegu ei ekspordita EL-i praktiliselt mingeid koguseid Kanadast või USA õlilivadest toodetud kütuseid.

Üheks põhjuseks on kõrge hind, mille tõttu poleks kütus pärast transpordikulu lisamist enam konkurentsivõimeline.

Teiseks põhjuseks on aga USA valitsuse otsus mitte lubada keskkonnamõju tõttu ehitada torujuhet Kanadast USA sadamatesse, mistõttu pole olemas ka odavam transpordivõimalust.

Raportis hinnatakse, et Euroopa Liit saavutaks seetõttu kütusekvaliteedi direktiiviga soovitud eesmärgi vähendada nii Kanada kui ka USA plaane ja motivatsiooni õlilivade täiendavaks kasutuselevõtuks. Selle tulemusel väheneks saastamine.

„Kütusekvaliteedi direktiivi tulemusel jääks olemasolevatest ja plaanitud [õlilivade töötlemisvõimsustest] maksimaalselt õhku paiskamata seega 19 miljonit tonni CO₂ aastas,” väidetakse uuringus. **•**

SAAREMAA SADAM SAI LISARAKENDUST

Suurinvesteeringu najal ehitatud ja aastaid vaid käputäie rist-luslaevu teenindanud Saaremaa sadam saab lisarakendust. Nimelt kehtestas Mustjala vallavolikogu reedel Saaremaa sada-

ma tegevusalade laiendamise detailplaneeringu, mis annab võimaluse hakata esialgu ristluslaevade teenindamiseks ehitatud sadama kaudu ka kaupa vedama, vahendas Saarte Hääl. **EPL**

79 461

inimest sai maksu- ja tolliameti andmeil I kvartalis miinimumbrutopalka ehk 320 eurot kuus, mis pärast maksude mahaarvestamist jätab kätte 272 eurot. **ERR**

LÄTI PÄÄSEB RIKASTE KLUBISSE

Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) nõukogu otsusega hakati ette valmistama kutset alustada liitumisläbirääkimisi Colombia ja Läti-ga. Otsus liitumise kohta tehak-

se tõenäoliselt juba selle kuu lõpus. Ühtlasi avalikustavad Euroopa Keskpank ja Euroopa Komisjon 5. juunil aruanded Läti valmisoleku kohta liituda euroalaga. **Delfi**

Sõidukite kindlustust tabavad seltside surve suured muutused

Kärata menetletava uue liikluskindlustuse seaduse eelnõu kogub aina rohkem vastaseid.

Lemmi Kann, Harry Tuul
majandus@epl.ee

Eesti Päevaleht on varem kirjutanud kahest olulisest muutusest, mis nihutavad vastutuse kindlustusseltsidelt ja -fondilt üha enam autoomanikule.

Eelmisel nädalal sedastasime, et uue liikluskindlustuse seaduse eelnõu vastuvõtmisel peab autoomanik ise hakkama vaidlema nii avariilise sõiduki taastusremondi kvaliteedi kui ka hinna üle. Nädalapäevad varem kirjutasime, et ettevõtjad peavad uue seaduse jõustumisel hakkama ise taastusremondi eest käibemaksu tasuma.

Tarbijavaenulik muudatus

Eelmisel nädalal juhtis aga veel ühele tarbijavaenulikule muudatusele tähelepanu riigikogu liige Aivar Riisalu. Nimelt sundkindlustuse rakendamise aja lühenemisele.

Kui praegu võib sõiduk, juhul kui seda ei kasutata, olla

kindlustamata kuni kaks aastat, siis uue seaduseelnõu järgi saab sõidukit ilma kindlustuseta pidada vaid aasta, misjärel käivitub automaatselt sundlik liikluskindlustus. Pealegi lubab kehtiv seadus Riisalu sõnul teha nn maksevaba kindlustuslepingut, kuid uue seadusega see võimalus kaob.

Riisalu sõnul on muudatuse taga Eesti liikluskindlustuse fond, kes selle punktiga tema juures ka maad kuulamas käis. Ta ei pea õigeks, et veidi seadust ümber tehes antakse fon-

riigikogu saali oma arvamuse asjast. Riisalu pahandas ka, et kõik inimesed pannakse ühte patta nendega, kes meelega seadust rikuvad.

Lihntne lahendus

„Miskipärast on riik ära unustanud selle, et on olemas ka tehnilise ülevaatuse kohustus. Et auto saaks liikluses osaleda, peab see olema läbinud tehnilise ülevaatuse. Mina väidan, et auto puhul, mis ei ole seda läbinud, ei peaks sõlmima ka liikluskindlustuse lepingut, sest selline sõiduk ei tohi liikluses osaleda,” ütles Riisalu.

Eraldi teema on Riisalu sõnul nendega, kelle hobiks on vanade autode kollektsioneerimine

ja taastamine, nagu tal endalgi. Paljudel on selliseid autosid rohkem kui paar-kolm, mistõttu tekiks see muudatus uunikumide omanikele rohkelt tüli.

„Minu riik sõna otseses mõttes kahtlustab mind kogu aeg kuritegevusele kaldumises, et ma lähen mingi 1938. aasta Ameerika autoga liiklusesse õnnetusi põhjustama!” nentis Riisalu. **o**

Riisalu: oleme selle seadusega päris kindlasti sattunud kitsa lobigrupi mõju alla.

dile võimalus varasemast sagedamini inimestele arveid välja saata. „Oleme selle seadusega päris kindlasti sattunud kitsa lobigrupi mõju alla ja järjekordselt läheme seda teed, et anname liikluskindlustuse fondile võimaluse kümneid ja kümneid arveid inimestele välja kirjutada lihtsalt selle eest, et nad elavad Eesti Vabariigis,” läkitas ta kolmapäeval

Auto puhul, mis ei ole läbinud tehnilist ülevaatus, ei peaks sõlmima ka liikluskindlustuse lepingut, sest selline sõiduk ei tohi liikluses osaleda.

Foto: Tanel Meos

Rahandusminister on seaduse poolt

Rahandusminister Jürgen Ligi sõnul on uut liikluskindlustuse seadust vaja.

Seaduseelnõu esimesel lugemisel riigikogus märkis Ligi, et kohustuslik liikluskindlustus kehtestati Eestis aastast 1993 eesmärgiga leevendada liiklusõnnetuste tagajärgi nii õnnetuses kannatanutele kui ka nende õnnetuste põhjustajatele. 2012. aastal põhjustasid Eesti sõidukid üle 30 000 liiklusõnnetuse, nende kogukahju oli 40 miljonit eurot, sealhulgas välisriikides oli 2300 õnnetust kahjuga 6,7 miljonit eurot.

Eelnõu ei too kaasa süsteemi reformi, eesmärk on olnud asja edasiarendus ja kaasajastamine, rõhutas Ligi. Ta ütles, et kindlustusvaldkonnas tervikuna, sealhulgas ka liikluskindlustuses toimib väga hästi kohutavalt vaidluste lahendamise süsteem.

Seaduse planeeritud jõustumise aeg on 2014. aasta 1. märts ja osa sätteid jõustatakse 2014. aasta 1. oktoobril.

Tuhanded kliendid suurendavad II pensionisamba sissemakseid

Paljudel pensionikogujatel pole ettekujutust, kuidas makse suurendamise süsteem toimib.

Harry Tuul
harrytuul@epl.ee

Alates 15. maist kuni 15. septembrini on lõviosal kogumispensioniga liitunudtel võimalik esitada avaldus, et suurendada aastail 2014–2017 oma brutopalgast pensionifondi minev osa 2%-lt 3%-le.

Esimese viie päeva jooksul kasutas sissemaksete suurendamise võimalust ligi 2500 Swedbanki klienti, ütles Swedbanki pressiesindaja Mart Siilivask.

Nordea Pensions Estonia AS-i juhatuse esimehe Angelika Tageli sõnul on II pensionisamba makseid suurendanud Nordeas ootuspärane

arv kliente, kuid täpset arvu ta ei avaldanud.

„Praegusel hetkel on pigem nii, et kliendid käivad kontoris uurimas, mida nad peavad selleks tegema, et tõsta oma pensionimakset. Uurivad, kas nad 2009 jätkasid või katkestasid pensionimaksed. Klientid leiavad, et praegu on aeg mõtteid koguda ja kas tasub see protsent koguda II või III sambasse,” selgitas SEB Elu-ja Pensionikindlustuse juhatuse esimees Indrek Holst.

Vajadus säästa

„Inimesed tegelikult tunnevad vajadust säästa ja tuleviku tarbeks koguda. Kuid pahatihti leitakse, et igapäevaste kulutuste juures on pea võimatu midagi kõrvale panna,” ütles Holst.

„Teeme esimese kokkuvõtte maikuu lõpuks,” teatas LHV.

„Selgitame ja arutame koos

kliendiga, millised on võimalused kogumiseks ja kuidas paremini pensioniks säästa,” tõi igapäevase töö näite Tagel.

Swedbanki selgituse järgi leidub laias laastus kahte tüüpi kliente. „On neid, kes on asjast informeeritud ning külastades Swedbanki netipanka saavad küsimustele vastused ning esitavad netipangas ka lihtsalt ja mugavalt maksete suurenduse avalduse,” ütles Siilivask. „Kindlasti on ka neid kliente, kelle jaoks on süsteem keeruline või infot vähe, ja nad tulevad meie kontorisse kui ka helistavad telefoni teel info saamiseks. Enam esinenud küsimused on skeemi selgitamine, teiseks inimesed kontrollivad, kas nad esitasid 2009. a avalduse või mitte, kolmandaks tunnevad huvi näiteks noored, et kui nad veel tööl ei käi, kas nad peaksid avalduse esitama või mitte,” lisas ta. **o**

Kasulik hea palgaga naistele

Finantsinspektsiooni hallatav tarbijaveeb minuraha.ee annab praktilisi soovitusi, mis aitavad pensionikogujal hinnata, kas suurendada II samba makseid või mitte.

Makse suurendamist võiks kaaluda eelkõige kõrgpalgalised naised, sest statistika järgi elavad naised kauem kui mehed.

Arvestada tuleb, et II samba fondid on avatud investeerimisriskile. Rahandusministriumi statistika järgi oli keskmine II samba tootlus 2012. aastal 9,5%. Keskmine II samba tootlus 2002–2012 oli 4%, kuid sama perioodi reaaltootlus ehk inflatsiooniga korrigeeritud tootlus oli –0,44%.

SaloCenter

Narva mnt 9
www.SaloCenter.ee

PIDULIKUD KLEIDID

Too see reklaam meile, saad kleiti ostes -20%

a

ARVAMUS

ÜHTSUSEST

Šiitidevastatus ei taga rohkem sunniitide ühtsust kui panarabism 1950. aastatel araabia ühtsust.

RAHVUSVAHELISTE SUHETE VAATLEJA **MARC LYNCH** (FOREIGN POLICY)

IMMIGRANTIDEST

Teine generatsioon ei tea midagi oma kodumaast ja praegusel kodumaal elavad nad palju kehvemalt elu kui kohalikud ning seda on nende jaoks raske mõista.

ENDINE PEAMINISTER **MART LAAR** LENNART MERI KONVERENTSIL

VARJUPAIKADEST

Asüüliõigus ei ole odavalt kinkimiseks ega lattu madalaks laskmiseks.

LITERAAT **JÜRI ESTAM** (DELFI)

KOKKUHOIUST

Ka reformimine ise on üsna kulukas ettevõtmine. Aga kindlasti mitte nii kulukas kui viltuläinud reformide vigade parandus.

POLITOLOOG **MARI-LIIS JAKOBSON** (ERR)

TALIBANI pole suudetud lüüa, kuid ka neil pole jaksu Afganistani hõlpsalt üle võtta

Pakistani ajakirjanik: tõlgid on Talibanil sihikul

„Neeger” on muutunud solvavaks

Martin Ehala
Tartu ülikooli professor

Kui siiani rääkisid mõned poliitkorrektsed inimesed, et see sõna on halvustav, siis nüüd on „neegri”-sõna ka ametlikult halvustav. Tänavu sügisel ilmuvas Eesti õigekeelsussõnaraamatus ei ole sõna „neeger” juures enam märget, et see on neutraalne, nagu 2006. aastal ilmunud väljaandes. Veel kümme aastat tagasi selline tähendus puudus, aga siis hakati järjest rohkem rääkima, et ta ikkagi on halvustav, ning nii on sellest väitest saanud isetäituv ennustus.

Minu jaoks ehk ei tarvitse sõnal „neeger” olla negatiivset tähendust, aga kui mingi osa inimeste jaoks on, siis mis teha, ma pean sellega arvestama. Maailmas paraku on hakanud tekkima traditsioon, et sellele sõnale omistatakse orjanduslikku taaka.

Rõhutud gruppide mure

Eks need rühmad, kelle kohta kehtivad teatud negatiivsed eelarvamused ja stereotüübid, kipuvadki oma nimesid muutma. Neutraalsete sõnadega üldjuhul midagi säärest

Venelane võib end ise tiblaks nimetada, aga mina seda tegema ei hakka.

ei juutu, kuigi ingliskeelne sõna „moran” oli algul muidugi üksnes arstiteaduslik termin (tähistas vaimse arengu seismajäämist 8–12-aastase inimese tasemele), nüüd aga selge solvang („lollakas”).

Keel on tagasisidestav süsteem. Inimesed annavad pidevalt sõnadele tähendusi ja need võivad ajas muutuda. Sama lugu on selliste sõnadega nagu „mustlane” ja „laplane”, mille asemel tuleb öelda „roma” ja „saam”.

Jah, grupis endas ju võidakse öelda „neeger”, aga ega see asja ei muuda. Mõni minu vene sõber nimetab ka end vahel lõõbi pärast tiblaks, aga ega mina teda nii kutsuma hakka. Ka eestlasena võin ma enda kohta öelda asju, mida ma kellegi teise suust kuulda ei taha. Kui inimene aga ei taha arvestada tähenduse muutumist, siis ta peab olema valmis tagajärgedeks – olema valmis vaidlema, seletama või siis mõnikord, kui seletamisest ei piisa, oma seisukohata rusikatega kaitsma. ●

Intervjuu

Priit Simson
arvamustoimetaja

Ainus võimalus võõr- vägede tõlke kaitsta on anda neile asüüli, arvab Pakistani ajakirjanik Ahmed Rashid.

● **Ajakirjanik ja Taliban ekspert Ahmed Rashid, 2014. aasta lõpuks tahavad NATO väed Afganistanist lahkuda. Kas see kavatsus ei tundu praegu mõnevõrra ennatlikuna?**

See tundub ennatlikuna, sest suur osa nendest eesmärkidest, mida lääneriigid endale Afganistanis seadsid, on täitmata. Afganistani armee pole piisavalt tugev, majandust ei saa nimetada toimetulevaks, endiselt on vaja luua head suhted naabritega, aga ükski neist sihtidest pole täidetud. Kuid teisalt valitseb tunne, et Taliban ja valitsuse vahelistes suhetes valitsevaid pingeid saaks vähendada, kui ameeriklased lahkukuks, sel juhul poleks põhjust praeguseks võitluseks ja Talibanil rünnakuteks. Sel juhul oleks tegemist puhta kodusõjaga, kus afgaanid tapavad afgaane. Nii et jah, lääne eesmärgid pole täidetud, kuid USA vägede tagasitõmbumine võib olla

abiks. USA-st on saanud Afganistanis ja Pakistanis vägagi vihatud nähtus.

● **Ameeriklased olid seega 2001. aastal rohkem teretunud kui praegu?**

Täiesti. Talibanid režümi vihati, see oli kogu piirkonnas isoleeritud, nad ei suutnud rahvast toita ja Afganistanist siirdus väljapoole uus põgenikelaan. Ma ütlesin, et 95% inimestest tervitas ameeriklaste rünnakut Talibanile. Kuid me teame, et USA president George W. Bush ei kavatse nudki kunagi riikluse ülesehitamisega tegeleda, teda sunniti selleks alles hiljem. Esimesed kaks aastat raisati ära. Iraaki minek tähendas aga seda, et Afganistani jaoks polnud piisavalt vägesid ega raha.

● **Kas Taliban praegu siis ootab lihtsalt, kuni ameeriklased lahkuvad, ja tulevad võtavad siis üle?**

Radikaalsem osa Talibanist ilmselt püüab võimu üle võtta ja ootab, kuid mõõdukam osa mõistab, et nad ei saa kogu maad tagasi enda kätte võtta. Põhjapoolsed rahvusrühmad nagu tadžikid, usbekid ja hasaarad on palju paremini välja õpetatud ja relvastatud kui 1990. aastatel, kui Taliban sinna tungis. Kodanikuühiskond on tekkinud, kümned tuhanded naised käivad väljaspool kodu töö.

Edust rääkida on küsitav, sest Taliban suudab rünnata kõigis paikades, selgitab Ahmed Rashid.

Foto: Martin Dremljuga

Ameeriklasi on hakanud rohkem vihkama. NATO väljatõmbumine oleks abiks.

Tõlgid ei saa põhja elama minna, neil pole seal juuri. Oled puštu, aga seal on usbekid.

Samamoodi tagasi vallutada nad kõike ei saa, ka piirkonnast ei luba seda keegi ja ka lääs ei lase sel juhtuda. Ja see tähendab, et Taliban on rohkem valmis läbi rääkima, ja see ilmselt viib teatud võimujagamiseni. Mingi osa Talibanist mõistab ka, et neil pole ka ekspertiisi, et maad juhtida. Pole kahtlust, et NATO vägede lahkudes suudab Taliban suure osa küladest enda kätte võtta. Afgaani armee suudab linnad enda käes hoida. Ja siis võib Taliban kasutada maapiirkondi platsdarmina paari aasta pärast edasi tungimiseks või läbirääkimisteks. Mina usun pigem viimast. Lõpuks on ka Taliban väsinud.

● **Olen kuulnud väiteid, et Afganistanis on praegu turvalisem kui kunagi varem. Kas see on nii?**

Rünnakuid toimub iga päev. Isegi kui ühtedes piirkondades on rahulik, kui näiteks kolm aastat tagasi, siis nüüd on võitlused puhkenud teistes. Talibanid pole suudetud lüüa, selle hinnanguline suurus pole kunagi muutunud, sest suudetakse värvata uusi võitlejaid. Olukord on endiselt halb. Ja Talibanid suudab rünnata iga punkti riigis, ka Kabul kesklinna.

● **Mainisite, et Afganistani armee pole tasemel, ometi on seal 350 000 mehe ringis.**

Kirjaoskamatus on kohati 90% ringis. Deserteerimine on 30% ringis. Pole korralikku ohvitserikorpus. Seda hakati liiga hilja arendama.

HILLAR METSA METSIK MAAILM

EURORAHAST

Nii nagu eestlased on ühed tubli-
mad euroraha kulutajad, on aas-
tal 2012 võtnud maad enneole-
matu aktiivsus euroraha tagasi-
küsimisel. VANDEADUOKAAT **JAANA**
NÕGISTO (POSTIMEES)

ARHITEKTUURIST

Terved majad jäävad tühjaks ja
lähevad lammutamisele. Sinna on
kolinud vabaõhukohvikud, tekki-
nud on täiesti uus nähtus – vare-
mekõrtsid. ARHITEKT **ANDRI KSENO-**
FONTOV BUDAPESTIST (SIRP)

AJAKIRJANIKEST

Ajakirjanikud põlgavad neid,
kes neid kardavad, ja on viha-
sed nende peale, kes seda
ei tee.
KIRJANIK **NASSIM NICHOLAS TALEB**
(FACEBOOK)

PÕLEVKIVIENERGEETIKA mõjub kolonialismi ilminguna

Meie meretagune ala

Kaarel Tarand

Sirbi peatoimetaja

Tudengina käisin 1980-ndate lõpul mitmel suvel Viru-Nigulas n-ö juhu- töödel. Kohalikud taadid tavatsesid seal poe juures ikka öelda, et nemad hoiavad oma kihelkonnas viimast rin- dejoont Venemaa ees.

Tõsi oli, et kohe edasi Nar- va poole algasid immigrandite enamusega asulad ja linnad. Tolleks ajaks oli valdav osa eestlastest ajaloolise Virumaa idapoole mõttes juba maha kandnud kui etniliselt „puhas- tatud” ja hävitatud elukesk- konnaga territooriumi. Nn fosforiidisõja tuum seisnes sel- les, et vastane asus pealetungile Viru-Nigula, Kunda ja Tool- se kaudu läände ning Rakvere suunal Järvamaa poole edelas- se Lääne-Virumaa (toona Rak- vere rajooni) anastamiseks.

Pärismaalastelt ei küsita

Paraku peab 25 aastat hiljem tõdema, et prima karistu- se oleme me, eestlased ja Ees- ti riik, neile jagamata jätnud, olles muutunud hoopis nen- desarnaseks. Mentaalselt jook- seb valdava osa eestlaste jaoks kodumaa piir ikka piki sedasa- ma Viru-Nigula kunagist rinde- joont. Tallinnast vaadates tun- dub Ida-Virumaa nagu kunagi Londonist vaadates võis tun- duda mistahes meretagune asu- maa, millele keskusest üritati küll pakkuda võimalikult kvali- teetset haldusteenust, kuid mil- le pidamise põhiidee oli ikka ressursside, peamiselt tooraine ja tööjõu hankimine.

Põhimõtteliselt võib Eesti oma rahvaarvu ja territooriu- mi suuruse järgi riiki pidada ka nii, et pool maad on asus- tamata. Rändeprotsessid sel- lele trendile ka viitavad, kuid poliitiline otsus, tahe ja plaan puuduvad. Meediast on teada, et Narvas ja Sillamäel võitleb

mitu inimest „Eesti asja” eest ja Jõhvis võib neid olla kogu- nisti mitukümmend, samuti on igauhel rohkesti Ida-Virumaalt pärit tuttavaid. Nooremas kes- eas väljarändajate vanematest nii mõnigi on jäänud. Kuid vör- reldes 1990. aastaga on eestlas- test Ida-Virumaa jaoks kadunud enam kui veerand (oli 40 000, poolteise aasta eest rahvalo- enduse järgi 29 000), eestlaste arv Eestis tervikuna on samas võrd- luses vähenenud ainult seitse protsenti.

Kõigist Eesti eestlastest elab Ida-Virumaal 3,2%, kelle tegut- semise täieliku üksmeele vaste riigikogus oleks õnnetud kaks kohta. Sisuliselt puudub Ida- Virumaa eestlastel riigis poliitiline otseväljund. Sisekaitse- akadeemia näitel saime hiljuti teada, et isegi riigiasutus keel- dub tsivilisatsiooni piiri taha asumaale kolimast.

Seetõttu on riigivõimul mugav viljelda Ida-Virumaal poliitikat, mida mujal Eestis

Mentaalselt jookseb kodumaa piir ikka piki Viru-Nigula kunagist rindejoont.

On kurb, kuidas pea- minister käib tagur- likule sektorile eri- õigusi kauplemas.

(mida põliselanikud koduna tajuvad) emotsionaalse vas- tuseisu tõttu iial praktiseeri- da ei saaks: raamatupidamisli- kult ratsionaalset, efektiivset ja tundetut. Pärismaalaste käest pole vaja küsida, kas ja kuidas nende jalgealust õonestatak- se, peaasi, et rahul oleks muu paiga valija-lõpptarbija (keda Ida-Virumaa kontekstis huvitab vaid võimalikult soodne elektri lõpphind). See tähendab soovi- tavalts keskkonnamaksude puu- dumist, aga samas võimalikult suuri dividende ja maksutul- lu riigieelarvesse põlevkivisekto- ri ettevõtetelt.

Kokku luuaksegi kas rumalu- sest või küüniliselt valijaskonna enamiku ette pilt väärtuslikest ettevõtetest väärtuslikul tege- vusalal. Sellega saab küll kogu- da häali valimistel, kuid mis kar- vavõrragi ei muuda füüsilalisi, keemilisi ja tehnoloogilisi fakte. Faktiks jääb, et põlevkivi ener-

geetiline väärtus võrdlusühikus on tunduvalt väiksem maailmas laialt kasutatava maagaasi, naf- ta ja isegi kivisöe omast. Faktiks jääb ka, et Eestis kaevandatava põlevkivi tooraine koostis sun- nib sõltumata tehnoloogia aren- gust selle elektriks või soojuseks muundamiseks ikkagi kulutama ühiku kohta tunduvalt rohkem sedasama energiat kui muude fossiilkütuste, Eestis isegi pui- du kasutamisel, tuulelektrist rääkimata (vt EROI).

Järelikult on põlevkiviener- geetika – ja pole oluline, milli- seks lõpptooteks neid mittepõ- levaid kivikamakaid ka ei „rafi- neeritaks” – Eestis võimalik ainult seetõttu, et kodanikkond ei arva selle äri käigus hävita- tavat keskkonda üldse kodu- maaks, vaid kõigest asumaaks, mida peabki ekspluateerima samamoodi, nagu „kogu maa- ilmas tehakse”. Kurvem järe- ldu on see, et näiline lühiajaline tulu osutub pikemal ajalõigul ikka suureks kuluks, mida Sak- sa maksumaksjad kardetavas- ti pole nõus meie eest tasuma.

Asumaa muutub kuluks

Tundub kurbkoomiline, kui- das Eesti liberaalse valitsuse peaminister käib Brüsselis suu- re propagandaetenduse korras Eesti äriliselt ebaausale ja teh- noloogiliselt rumaltagurliku- le majandussektorile eriõigusi kauplemas (mis küll võiks olla see väärtuslik, mis vastukau- baks ära lubati anda?). Sama veider on aga ka armsalt em- sionaalsel põhjal seisnev protest Eesti–Vene piirilepingu vastu.

Kui olemasolevat asumaad Ida-Virus ei suudeta inimväärs- lalt, see tähendab, lootusetu rahvastikutukao ja ökokatastroo- fita hallata, siis milleks enda- le veel järgmist asumaatükki Narva jõe taha ja Petserimaa- le ahnitseda? Kummalgi kuna- gisel sõjasaagitükil pole ju isegi Ida-Virumaaga kõrvutatava kvaliteediga maapõuevarasid ega infrat nende ekspluatee- rimiseks. Nagu läänepoolse- te partnerite, keda endale ees- kujuks seame, ajaloost hästi teada, muutub iga asumaa varem või hiljem tulu asemel kuluks ja antakse ära kohalike- le. Kohalike lahkumise ja väl- jasuremise tõttu pole aga Ees- ti asumaad Ida-Virus kellelegi anda ja nii langevad kõik kol- onialismikulud ikka lõpuks Ees- ti kodanikkonna kanda. ●

Tallinna Linnaplaneerimise Amet

TEATAB

Tallinna Linnavalitsus otsustas 22. mai 2013 istungil:

1. korraldusega nr 704 –k:
algatada Maleva tn 4 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu eesmärk on jäätmeoidla maa sihtotstarbega Maleva tn 4 kinnistu jagamine viieks tootmis- maa või äri- ja tootmismaa, kaheks transpordimaa ja üheks sotsiaalmaa (üldkasutatav maa) sihtotstarbega krundiks ning määrata moodustatavatele tootmismaa või äri- ja tootmismaa kruntidele ehitusõigus kuni kümne 4 maapealse korrusega tootmishoone või äri- ja tootmishoone ehitamiseks. Samuti tuleb detailplaneeringuga lahendada ala heakorrastus ja hal- jastus, juurdepääsud, parkimine ning tehnovõrkudega varusta- mine. Planeeritava maa-ala suurus on 12,14 ha.

1.1 Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Tallinna Linna- planeerimise Amet (aadress Vabaduse väljak 7, 15198 Tallinn), detailplaneeringu koostaja on Linnaruumi OÜ (aadress Pärnu mnt 141, 11314 Tallinn) ja detailplaneeringu kehtestab Tallinna Linnavolikogu (aadress Vana-Viru tn 12, 15080 Tallinn).

1.2 Algatada Maleva tn 4 kinnistu ja lähiala detailplanee- ringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Keskkonna- mõju strateegilise hindamise eelhinnangu põhjal on detailpla- neeringu koostamisel keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine vajalik järgmistel põhjustel:

1.2.1 detailplaneeringuga kavandatakse eeldatavalt olulise kesk- konnamõju tegevust nagu äri- ja tootmishoonete rajamist ning üldmaa moodustamist lähialal suletava tavajäätmeprügila alale, kuhu on ladestatud ehitus- ja lammutusjäätmeid, sh ohtlike jäätmetena asbesti sisaldavaid jäätmeid ning diitüoneemakilga;

1.2.2 planeeringualale jääb ülelinnalise tähtsusega ja rekreatiivse arengusuunaga roheala ning prügila sulgemisprojekt näeb alale ette puhkeala (nn Keraamikapark) kujundamise. Detailplaneeri- ngu lahendus erineb prügila sulgemisprojektiga kavandatud;

1.2.3 planeeringualal võib esineda jääkreostust, mis tuleb selgi- tada pinnase- ja põhjavee reostusuuringutega;

1.2.4 detailplaneeringu ala asukoht on ökoloogiliselt oluline, sest asub lindude rändekoridoris. Koostatava Põhja-Tallinna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aru- ande järgi on planeeringualal tegemist rohealade konfliktalaga ning seetõttu tuleb detailplaneeringuga tagada rohevõrgusti- ku sidusus Kopli tänava, Maleva tn 4 haljasala ning piki raudtee- tammi Paljassaare suunal kulgeva rohekoridori (Kopli-Laevasti- ku läbimure) vahel;

1.2.5 keskkonnamõju strateegiline hindamine peab käsitlema erinevaid planeeringulahenduse alternatiive (sh sulgemispro- jektiga ette nähtud lahendus), selgitama suletavale prügilale detailplaneeringuga kavandatava tegevuse mõju ning kesk- konnatingimustega ja keskkonnasäästlike meetmetega arves- tava kõige sobilikuma planeeringulahenduse.

1.3 Põhja-Tallinna Valitsusel korraldada koostöös Tallinna Kes- konnaametiga detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eksiisla- henduse tutvustamiseks väljapanek ning avalik arutelu sama- aegselt keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku ja avaliku aruteluga.

1.4 Detailplaneeringu algatamise ja keskkonnamõju stratee-

Tallinna Kesklinna Valitsus

TEATAB

Tallinna Kesklinna vanema 24. mai 2013 korralduse nr 346 alu- sel kuulutab Tallinna Kesklinna Valitsus välja läbirääkimistega pakkumise Tallinna linnale kuuluvate ehitise pindade (edaspidi ka pind või pinnad) tervikobjektina kasutusse andmise reklaami või teabe eksponeerimiseks järgmistel tingimustel:

1. tervikobjektina antakse kasutusse Pärnu mnt 137a kinnistu haljasalal asuvad kaks püstise vormiga välireklaami- kandjat (koondsuunaviita);
2. välireklaamikandjatel on lubatud moodulsüsteemi alusel paigaldatud välireklaamid (edaspidi ka moodul) ekspo- neerida välireklaamikandjatelähduses asuvate ettevõtjate tegevuskoha ja kaubamärgi reklaami või teavet.
3. Pakkumise alghind tervikobjekti kohta on 240.00 (kaks sada nelikümmend) eurot kalendrikuus.
4. Pinna kasutusse andmise lepingu tähtaeg on 3 (kolm) aastat lepingu allkirjastamisest. Kasutusse andjal on õigus pinna kasutusse andmise leping muuhulgas erakorraliselt üles öelda Pärnu mnt 137a piirkonda jäävate Tallinna linna poolt kehtestatud detailplaneeringute (19.04.2013 seisuga Pärnu mnt 137/Saku tn 2/Kohila tn 1 kinnistu detail- planeering DP 022480 ja Pärnu mnt, Kohila tn ja Järvevana tee vahelise maa-ala detailplaneering DP 025080) ellu- viimiseks. Kui linnaehituslikel põhjustel on vajalik väli- reklaamikandja eemaldamine, ei teki kasutusse andjal kohustust maksta kasutusse võtjale hüvitist (sh hüvitist saamata jäänud tulu eest).
2. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 7. juuni 2013 11.00. Pakkumised tuleb esitada Tallinna Kesklinna Valitsuse infolauda Nunne 18 kinnises ümbrikus, märksõna “Koon- dsuunaviida tähis 2013, II”. Pakkumiste vastuvõtmisel teeb vastuvõtja ümbrikule märke vastuvõtmise kuupäeva ja kellaaja kohta. Pakkumised avatakse 7. juunil 2013 kell 11.05.
3. Pakkumiste tingimustega saab tutvuda Tallinna veebilehel www.tallinn.ee, „Ametlikud teadaanded”

Mustamäe Linnaosa Valitsus

KUULUTAB VÄLJA

1. Linnaosa vanema 20.05.2013 korralduse 1-1/132 alusel läbirääkimistega pakkumise Tallinna linnale kuuluvate ehitiste pindade kasutusse andmiseks reklaami või teabe eksponeerimiseks alates 28.06.2013 järgmistel tingimustel:
- 1.1 Pinnad antakse kasutusse koht kindlalt ehitise pinnaga ühendatud välireklaamikandjate paigaldamiseks, mis võimal- davad eksponeerida kaheksa kaheküljelist plakatit mõ- duga kuni 18 m² (3 x 6) ja ühe plakat mõduga kuni 10 m². Kui reklaamikandja asub täielikult haljasalal, siis peab

gillise hindamise algatamise otsusega saab tutvuda Tallinna Keskkonnaametis aadressil Harju tn 13 esmaspäeviti kell 14-18 ja neljapäeviti kell 9-12 ning Tallinna õigusaktide registris aad- ressil <https://oigusaktid.tallinn.ee/>.

2. korraldusega nr 705 –k:
võtta vastu Kristiine linnaosas asuva 0,48 ha suuruse maa- ala kohta koostatud Marja tn 3 kinnistu ja lähiala detailpla- neering. K-Projekt Aktsiaseltsi töö nr 10308. Detailplaneeringu eesmärk on jagada Marja tn 3 kinnistu kaheks ärimaa sihtotstar- bega krundiks ning määrata ehitusõigus kuni 7 maapealse ja 1 maa-aluse korrusega ärihoone ehitamiseks ja automaattankla rajamiseks. Lisaks antakse detailplaneeringus üldised maaka- sutustingimused ning heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsu- teede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtted.

2.1 Tallinna Linnaplaneerimise Ametil ja Kristiine Linnaosa Valit- susel korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek.

2.2 Detailplaneering algatati Tallinna Linnavalitsuse 16. mai 2012 korraldusega nr 709-k „Marja tn 3 kinnistu ja lähia- la detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise Kristiine linnaosas”.

3. korraldusega nr 706 –k:
võtta vastu Nõmme linnaosas 3,26 ha suurusel maa-alal asuva Viljandi mnt, Pärnu mnt, Rulli tn ja raudtee vahelise maa-ala detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise”.

Detailplaneeringutega saab tutvuda Tallinna planeeringute re- gistris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>.

Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet

KUULUTAB VÄLJA

Tallinna Linnavolikogu 29. mai 2003 määrusega nr 34 kinnita- tud „Linnavara kasutusse andmise korra” kohaselt avaliku kir- jaliku enampakkumise Pae tn 37 // Võidujoosku tn 18 asuvate äriruumide koos seal asuva köögitehnika sisseadega üldpin- naga 76,4 m² kasutusse andmiseks üürilepingu alusel. Äriruumid antakse üürile tähtaega määramata toilitustestee- nuste osutamiseks (ilma alkohoolsete jookideta). Üüri alghind on 5,00 eurot/m² kohta kalendrikuus, millele lisanduvad kõrval- kulud (sh hooldus- ja halduskulud), maksud ja koormised. Täpsem info Tallinna linna, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti ja Tallinna Lastekodu veebilehtedel.

Pakkumise esitamise tähtaeg **20. juuni 2013 kell 15.00.**

olema tema jala kõrgus ehk reklaamtahvli alumise ääre kõrgus maapinnast kuni 3 meetrit ja reklaamkonstruk- tsiooni kõrgus maapinnast kuni 6 m.

1.2 Pinnad antakse kasutusse tervikobjektina järgmistele asukohtadele, skeemidega saab tutvuda Mustamäe Linna- osa Valitsuses A. H. Tammsaare tee 135, tuba 216.

1.2.1 Sõpruse pst 206 läheduses sõidutee ääres pinnaga kuni 18 m² (lisa 1);

1.2.2 Sõpruse pst 211 läheduses sõidutee ääres pinnaga kuni 18 m² (lisa 2);

1.2.3 Kadaka tee 70 läheduses sõidutee ääres pinnaga kuni 18 m² (lisa 3);

1.2.4 Kadaka tee 140a läheduses pinnaga kuni 18 m² (lisa 4);

1.2.5 A. H. Tammsaare tee 145a läheduses sõidutee ääres pinnaga kuni 18 m² (lisa 5);

1.2.6 A. H. Tammsaare tee 59 läheduses sõidutee ääres pin- naga kuni 18 m² (lisa 6);

1.2.7 Mustamäe tee 86 läheduses sõidutee ääres pinnaga kuni 18 m² (lisa 7);

1.2.8 Ehitajate teel, Nõmme ja Mustamäe piiri läheduses pinnaga kuni 10 m² (lisa 8);

1.2.9 Sõpruse pst ja A. H. Tammsaare tee ristmiku lähedu- ses pinnaga kuni 18 m² (lisa 9).

1.3 Pakkumise alghind tervikobjekti kohta on 1 035 (üks tuhat kolmkümmend viis) eurot kalendrikuus.

1.4 Osalejatel esitada pakkumised hiljemalt 10.06.2013 kell 9.00 Mustamäe Linnaosa Valitsusele, A. H. Tammsaare tee 135 teenindussali.

1.5 Täpsemad läbirääkimiste pakkumise tingimused on avaldatud Tallinna veebilehel http://www.tallinn.ee/est/ametliku_teated informatsioon telefonil 6457544.

Mustamäe Linnaosa Valitsus

KUULUTAB VÄLJA

1. Linnaosa vanema 20.05.2013 korralduse 1-1/133 alusel eelläbirääkimistega pakkumise linnarajatis kaubandus tegevuseks kasutusse andmiseks alates 01.07.2013 täht- ajaga 2 (kaks) aastat alljärgnevale asukohale järgmistel tingimustel

1.1 A. H. Tammsaare tee 92 asuv linnarajatis 8530,0 m² funktsioon – parkimisteenusega kauplemine (tasuline valvega parkla) pakkumise alghinnaga 0,15 eurot/m² kalendrikuus.

2. Osavõtjatel esitada pakkumised hiljemalt 10.06.2013 kell 9.00 Mustamäe Linnaosa Valitsusele, A. H. Tammsaare tee 135 teenindussali.

Täpsemad eelläbirääkimiste pakkumise tingimused on avalda- tud Tallinna veebilehel http://www.tallinn.ee/est/ametlikud_teated informatsioon telefonil 6457544.

Tänavune HeadRead: Stoppard, Stross, Lowe

**Sõbra ärgitusel Tallinnas-
se sõitev Tom Stoppard
vestleb kirjanike majas
president Ilvesega.**

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Kolmapäevast pühapäevani toimub Tallinnas kirjandusfestival HeadRead, mis pakub tavakohaselt kohtumisi välismaa ja eesti kirjanikega, kirjanduslikke jalutuskäike ja vestlusringe.

Kuigi peaesinejat pole festivalil kombeks välja kuulutada, on üks tänavusi külalisi ilmselgelt kõige kuulsam. Neljapäeval esineb kirjanike majas briti näitekirjanik Tom Stoppard, kes viibib siin Linna-teatri ja Draamateatri kutsel, et näha oma triloogia „Utopia rannik“ kahe esimese osa lavaversioone.

Linnateatri avalike suhete juhi Ruudu Raudsepa sõnul õnnestus Stoppard Tallinna tuua tänu teise hiljuti Eestis käinud briti näitekirjaniku David Hare'i vahendustööle. „Tom Stoppardit võib julgelt nimetada maailma üheks olulisemaks elus olevaks näitekirjanikuks,“ lisas Raudsepp. Stoppardi ainsal siinsel avalikul esinemisel vestleb temaga Toomas Hendrik Ilves.

Varemgi siin käinud kirja-

nikest tulevad kohale soomlane Sofi Oksanen ja britt Jason Goodwin.

Soomlastest on tulemas ka 2011. aastal romaaniga „Kupee nr 6“ (ee 2013) Finlandia preemia võitnud Rosa Liksom ja „Joomahullu päevaraamatu“ (ee 2004) autor Juha Vuorinen. Ulmefännide rõõmuks esineb festivalil värskest eesti keeles ilmuma hakanud „Vürtskaupmeeste“ triloogia autor, šotlane Charles Stross. Ajaloonišši täidab britt Keith Lowe, kellelt ilmus tänavu eesti keeles 1940-ndate teise poole Euroopat uuriv „Metsik manner“.

Elutants jälle Nigulistest

Kirjandusfestivali üritused toimuvad peamiselt Harju tänav kirjanike majas ja Viru keskuse Rahva Raamatus. Festivali võtab kokku pühapäeval kell 15 Niguliste kirikus toimuv luule- ja muusikaüritus „Elutants“, kus esinevad koos muusikutega Doris Kareva, Kristiina Ehin, Asko Künnap, Jürgen Rooste, Kaur Riismaa ja teised luuletajad. Ühtlasi esitletakse Kareva ja Rooste ühist luulekogu, mis kannab samuti nime „Elutants“. Autorite sõnul pole ühelegi eraldi luuletusele autori nime lisatud ja veel suuremaks jälgede segamiseks matkisid nad ka teineteise stiili. ●

Valik esinemisi kirjanike majas

Tom Stoppard Foto: RIA Novosti

- 30.05**
 ●● **15.00** Keith Lowe
 ●● **17.00** Tom Stoppard
 ●● **18.00** Sofi Oksanen
 ●● **19.00** Juha Vuorinen
31.05
 ●● **17.00** Indrek Hargla ja Meelis Friedenthal
 ●● **19.00** Jan Kaus ja Indrek Koff
01.06
 ●● **13.00** Rosa Liksom
 ●● **17.00** Urmas Vadi ja Maarja Kangro
02.06
 ●● **16.00** Peeter Helme ja Rein Raud
 ●● **17.00** Mihkel Mutt ja Andrus Kivirähk

RAAMATUD

EESTI VANAD LASTELAULUD 88 lk + 2 CD-d, SP Muusika

Kõvade kaantega värvilise kogumiku on illustreerinud Mari Käbin. Raamat sisaldab vanemaid eesti lastelaule aastatest 1868–1967. Mõned neist on tuntud ja teatud, teised juba unustusehõlma vajunud. Kokku on teoses ligi 80 laulu akordimärkidega. Kogumiku juurde kuulub kaks CD-plaati fonodega, mille on teinud Tajo Kadajas ja Vladimir Petuhhov. Põhjad on üsna rütmikas ja popilikus võtmes. Lisaks kronoloogiline ülevaade laulude esmatrükkidest ja muud.

AKEN SINI-SESSE. LUULET 2008–2013 Neeme Pöder 80 lk, Eesti Raamat

Autori kolmas luulekogu annab tunnistust tema luule teisenemisest, seda ka vormilisest küljest. Eelmiste kogudega võrreldes on vähenenud kirjanduslike allusioonide ja impressionistlike looduselamuste osakaal, aga suurenenud urbanistlike mitmetähenduslike motiivide kasutamine. Endiseks on jäänud autori luulekeele helgus, värsi kergus ja elegantsus.

GLOBALNE MAJANDUS. KUIDAS RIKKAKAD RIKKAKS SAID JA MIKS VAESED ÜHA VAESEMAKS JÄÄVAD Erik S. Reinert Tõlkinud Maarja Siiner 176 lk, Varrak

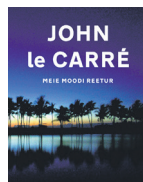
Nagu majandusajalugu näitab, on hästi läinud nimelt neil riikidel,

mis pole oma majanduspoliitikas järginud filosoofide või majandusteadlaste nõuandeid, vaid juba rikkuse saavutanud riikide kogemust. Reinert uurib erinevate riikide majandusliku edu ja ebaedu põhjuseid, analüüsides, miks voolab kapital välja riikidest, kus seda kõige rohkem vaja läheb, koondudes riikidesse, kus seda on juba piisavalt.

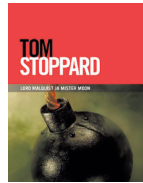
MEIE MOODI REETUR John le Carré Tõlkinud Lauri Vahtre 368 lk, Varrak

Romaani tegevus toimub majanduslanguse käes kannatavas Suurbritannias. Noor vasakpoolne õppejõud Perry ja tema sõbranna Gail sõidavad Antigua saarele puhkama. Seal kohtuvad nad venelasega, kelle nimi on Dima, ja see juhukohtumine määrab nende edasise elukäigu, sest alguse saab terve pettuste ja reetmistest ahel. Raamatu tegevus kandub Londonisse ja Šveitsi ning mängu tulevad eri riikide luurealused.

LORD MALQUIST JA MISTER MOON Tom Stoppard Tõlkinud Tiina Randus 179 lk, Tänapäev

Tom Stoppardi 1966. aastal kirjutatud ja seni ainus romaan, mille pöörane sündmustekeeris on nii sürrealistlik, et üllatab isegi autorile omaste nutikalt põimitud mõttekäikudega harjunud lugejat. Vabakutseline ajaloolane mister Moon tegeleb üheksanda krahv Malquisti eluloo kirjutamisega, kuid koos krahviga liikudes satub juba niigi kentsakas Moon aina

jaburamatesse olukordadesse, kuhu on segatud rohkesti abielurikumisi, imelikke tegelasi, pomme ja ka mõned laibad...

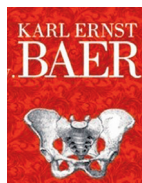
ÕHUSÕDA JA KIRJANDUS W. G. Sebald Tõlkinud Mati Sirkel 104 lk, Loomingu Raamatukogu 17/18 2013

Inglismaal elanud saksa kirjaniku ja kirjandusteadlase (1944–2001) tekstide peamised teemad on mälu ja mälestus, vaikimine traumaatilistest sõja- ja holokaustikogemustest, väljarändajate valu ja saksa-juudi probleemid. Sebaldit on nimetatud ühes loetus teiste silmapaistvate vara lahkunud kirjanikega, kes ei jõudnud saada Nobeli kirjandusauhinda, nagu Ryszard Kapuściński ja Jacques Derrida.

EESTLASTE ENDEEMI- LISTEST HAIGUSTEST Karl Ernst von Baer Tõlkinud Ülo Torpats 152 lk, Hea Lugu

„Eestlased on „vaesed ja paljude asjade kasutamises nõmedad“, kirjutas ligi kaks sajandit tagasi üks silmapaistvamaid Eestist võrsunud teadlasi Karl Ernst von Baer. Tema doktoriväitekirja „Eestlaste endeemilistest haigustest“ ei räägi üksnes haigustest, vaid ka eestlaste loomumadustest ja eluolust. Baeri arvamustest võib välja lugeda, et eestlased ei tunnugi suurt muid nautinguid peale söömise. Samal ajal suhtub ta kriitiliselt kirja-meestesse, kes on püüdnud eestlastele „külge luuletada kõiki vigu, mis inimesel üldse võivad olla“.

TEEME 16. SÜNNIPÄEVA
PUHUL OHTRALT VÄLJA!

★ ★ ★ ★ ★

SAADA OMA ARVED MEILE,
MAKSAME KINN!

KUULDES EETRIS OMA NIME, HELISTA STUUDIOSSE,
SEST ME TAHAME SULLE RAHA ANDA!
KUI OLED RAADIO SKY PLUS VIP-KLUBI LIIGE, DUUBELDAME SUMMA!

SKYPLUS.FM

Kuldne Palmioks läks tuneeslase filmile lesbipaarist

Reportaaž

Jaan Ruus
Cannes

Eile õhtul anti Cannes'is välja filmifestivali preemiad. Jaan Ruus kirjutab võistlusprogrammi parimatest hetkedest.

Cannes'i tänavune võistlusprogramm oli ühtlaselt väga heal tasemel. Kuni poole festivalini peeti favoriidiks vendade Joel ja Ethan Coeni lihtsalt ja sundimatult tehtud naljakat ja kurba filmi „Llewyn Davise sisemus”. Teos räägib noorest folklauljast, kes üritab 1961. aastal ennast teostada, peaosas Oscar Isaac. Peategelane näib tõkkeit otsivat – ta peab end üliandekaks ja et teda ei tunnustata, selles on ikka teised süüdi.

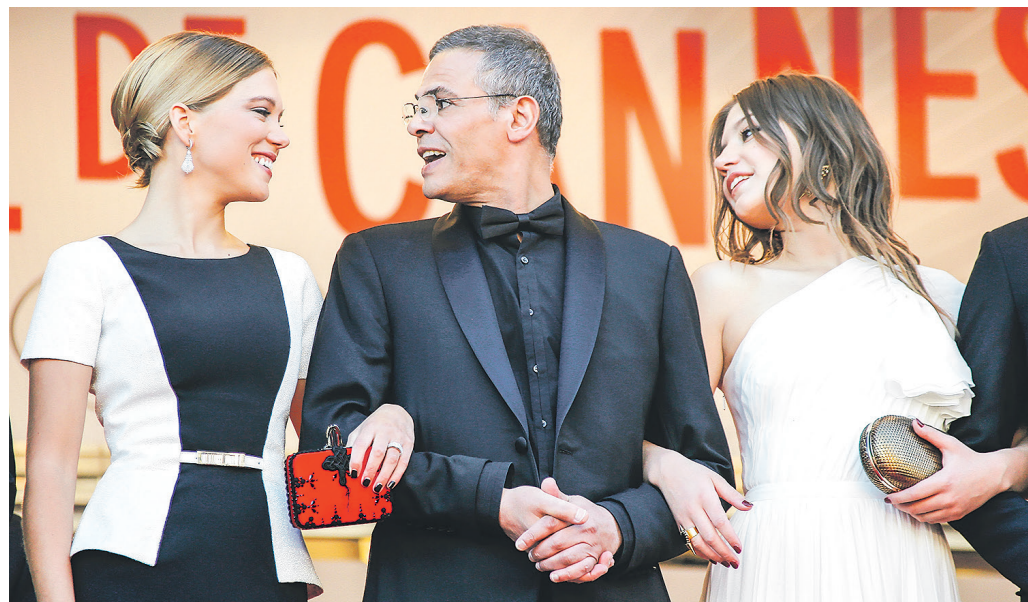
Oma autasu sai ka äärmiselt realism. Mehhiklase Amat Escalante „Heli” on amatöörnäitlejatega tehtud film noorest vabrikutöölisest, kes jääb

narkokaubitsejate küüsi. Jaapanlase Hirokazu Kore-eda „Nagu isa, nõnda poeg” vaeb pärilikkuse ja sotsiaalse kasvatusvahetuse vahel. Puhtalt ja selgelt seatud loos avastab edukas insener, et tema kuueaastaseks saanud poeg on sünnitusmajas ära vahetatud.

Häid meesnäitlejaid oli veel. Üks neist on Benicio Del Toro monumentaalne indiaanlane Prantsuse filmis „Jimmy P. Hariliku indiaanlase psühhoteraapia”. Film räägib Teisest maailmasõjast tagasi tulnud mehest, kellel kahtlustatakse skisofreeniat. Head šansid tundusid olevat ka Prantsuse näitlejal Mathieu Amalricil, kes näitleb koguni kahes filmis. „Jimmy P-s...” mängib ta Ungari arsti, kes toob indiaanlase mineviku nähtavale freudistliku metodoloogiaga. Festivalil viimasena näidatud filmis „Veenus karusnahkades” – Roman Polanski elegantne kahe näitleja komöödia mehe ja naise domineerimissuhetest – on ta teatridirektor, kelle väljumine meenutab Polanskist ennast 30 aastat tagasi.

Üks parima naisosa kandidaat oligi Polanski filmis mänginud Emmanuelle Seigner. Prantsuse kuulsad staarid Marion Cotillard ja Bérénice Bejo seekord eriti silma ei paistnud. Cotillard mängib James Grazi filmis „Immigrant” 1921. aastal Ameerikasse tulnud süütut poolatari, kes satub kupeldaja küüsi. Bejol on naispeaosas iraanolase Asghar Farhadi filmis „Möödanik”. See on järg režissöör

- **Kuldne Palmioks:** „Sinine on kõige soojem värv”, Abdellatif Kechiche
- **Grand Prix:** „Llewyn Davise sisemus”, Joel Coen, Ethan Coen
- **Žürii auhind:** „Nagu isa, nõnda poeg”, Hirokazu Kore-eda
- **Parim lavastaja:** Amat Escalante, „Heli”
- **Parim meesnäitleja:** Bruce Dern, „Nebraska”
- **Parim naisnäitleja:** Bérénice Bejo, „Möödanik”
- **Debüüt:** Anthony Chen, „Ilo, Ilo”.

Peapremia võitja Abdellatif Kechiche koos Léa Seydoux' ja Adèle Exarchopoulusega

Foto: AP

ri filmile „Lahutus”, tegevus hargneb neli aastat hiljem Pariisis.

Võitis esimene armastus

Kaks päeva enne festivali lõpu linastus suurepärase armastusfilm „Sinine on kõige soojem värv”. 15-aastase tüdruku ja temast veidi vanema tudengineu vahel puhkeb kirglik ja kaootiline armastus. Film on kolm tundi pikk, kuid lõpu liumav. See on psühholoogiline teos noorte inimeste esimesest suurest armastusest. Siin on kunsti, filosoofiat, sotsiaalse päritolu märkamist, kõik antud seksuaalse identiteedi rõhutamise kaudu. Pikad voodistseenid on kujutatud realistlikult, kuid on kantud dramaatilisusest ja mõjuvad seepärast tugevamini kui lihtsalt seksuaalsuhte näitamine.

Lavastaja, Tuneesia päritolu prantslane Abdellatif Kechiche, on peaossa valinud 15-aastase Adèle Exarchopolouse ja Léa Sedoux'. Film väris kindlasti Kuldsel Palmioks.

Kriitikute nädalal on juba parimaks tunnistanud itaallaste Fabio Grassadonia ja Antonio Piazza „Salvo”, visuaalselt aktiivse ja minimaalse dialoogiga filmi praegusest Sitsiilia maffiast. Igal juhul oleks võinud mõne olulise auhinna saada itaallase Paolo Sorrentino „Suur ilu”, kus 65-aastaseks saav kirjanik korraldab kõrgseltskonna pidusid ja naudib õhtuti Rooma linna ilu. Kaadrid on vaimustavad ja ühes kohas kõlab ka Arvo Pärki muusika.

Jia Zhangke „Patu puudutus” esitab neli pildikest praegusest Hiinast, kujutades groteskselt süngetes värvides seal

set kapitalismi pealetungi. See on tänapäeva Hiina, kus raha on jumal, ametnikud korrumppeerunud ja inimesed abitud. Hollandlase Alex Van Warmerdami mõistukõneline allegooria „Borgman” ründab noore Haneke vaimus rahulolevat keskkodanlast, kuid võis kartta, et auhinna jaoks on film liiga eksperimentaalne. Tugevat eelreklaami teinud Nicolas Winding Refni „Ainult jumal andestab” on katse teha sümbolistlikku krimipõnevikku, kuid ambitsioonid on olnud suuremad kui nende täitmine. Jim Jarmuschi film „Ainult armastajad jäävad ellu”, kus tegutseb suurematu vampiiriduet Aadam ja Eeva (Tom Hiddleston ja Tilda Swinton), on ehk liigselt läbi komponeeritud. Kindlasti aga hakkavad seda näitama festivalid. ●

ERIPAKKUMINE!

Vaata lähemalt: www.ekspress.ee/rowling

Suur romaan väikesest linnast – J. K. Rowlingu esimene romaan täiskasvanutele „Ootamatu võimalus”

**eksklusiivselt koos
EESTI EKSPRESSIGA
vaid 17.90 €!**

**Osta enne teisi
ja soodsamalt**
Prisma, Selveri, Apollo ja
Stockmanni kauplustest.

EESTI EKSPRESS

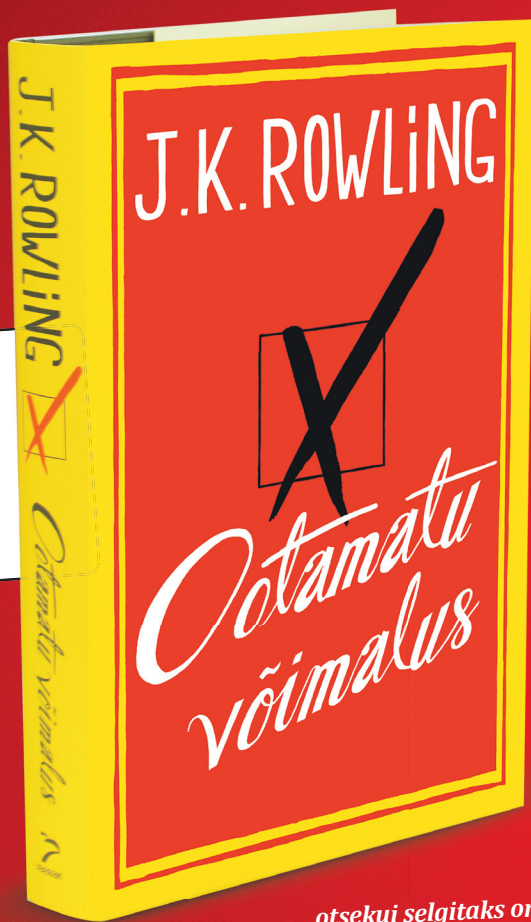
Küsi lisa: tel 680 4444, e-post klienditugi@lehed.ee

„Armastatud
muinasjutuvestja

otsekui selgitaks oma uue
ültrealistliku romaaniga, miks
ta pikki aastaid ainult võlu-
maailmas elas. Sellest raamatust
õhkub lapse raevu, keda sunnitakse
täiskasvanuks saama.”

Andrus Vaarik

Müügil
23.05. kuni
05.06.2013.
**Raamatuid
on piiratud
koguses!**

S SPORT

ALEKSEJEV HÕBEDAL

Eesti käsipallikoondise väravava-hi Marius Aleksejevi koduklubi Schaffhauseni Kadetten kaotas Šveitsi meistriliiga finaalseeria viienda kohtumise Thuni Wacke-rile 27 : 35 ja üldseeria 2 : 3. **EPL**

RAMMO 16. KOHAL

Hollandis lõppenud EUROSAF-i meistrite karikasarja teisel etapil, Delta Lloyd'i regatil sai Karl-Martin Rammo Laseril 16. ja Anne-Mari Luik Laser Radialil 24. koha. **EPL**

ROSBERG VÕITIS MONACOS

Vormel 1 Monaco GP võitis Nico Rosberg (Mercedes), poodiumil hõivas teise koha Sebastian Vettel (Red Bull), kes jäi ka MM-sarja üldliidriks. Kolmas oli teine Red Bulli sõitja Mark Webber. **EPL**

8307

punkti kogus Götzise kümnevõistluse võitja kanadalane Damian Warner. 8000 punkti piiri ületas vaid neli meest. **EPL**

Kangert: suutnuksin sõita esikümnesse

Telegramm

Ivar Jurtšenko
Brescia, Itaalia

Giro d'Italia 14. koha saavutanud eestlane nendib, et hea tulemus suurteeril annab tulevikuks uusi võimalusi.

Põhia-Itaalias Brescias kulmineerunud profijalgratturite suurteer Giro d'Italia annab eestlastele põhjust uhke olla. Tanel Kangert aitas üldvõidule Astana tiimi liidri Vincenzo Nibali ning sai ise „põhitöö kõrvalt” 14. koha. Viimasel etapil sai Kangert 49. koha ja pärast finišijoone ületamist oli ta esimene Nibali õnnitleja.

„Ta on hea eeskuju oma stressivaba olekuga. Nibalit respektierib enamik pelotonist, selle eest, kuidas ta võidu sõidab ja inimesena käitub. Temalt on palju õppida,” kiitis Kangert 2010. aasta Vuelta võidu kõrvale suurteeridel teise täistabamuse saanud Nibalit.

Isiklikku tulemust silmas pidades tõstis Kangert esile eraldistardi 3. kohta. See tuli ootamatult ja võib-olla näitas kõige selgemalt, kui head jalad tal tegelikult tuuri käigus olid. Üldarvestuse koht võinuks vabalt olla ka esikümnes. „Kui väga tahtnuks, siis suutnuks selle välja sõita. Aga see oleks mõnes mõttes vastuollu läinud tiimi üldiste eesmärkidega. Siin oli 100% eesmärk Nibali võit ja kõik muu, mis peale tuli, oli lihtsalt boonus. Ma ei mänginud Girol oma mängu. Kui ma oleks läinud algusest peale sõitma teadmise, et teen, mida tahan, siis oleksin esikümnes olnud. Kindlasti avab seekordne resultaat mulle tulevikus uusi võimalusi,” andis Kangert aimu enda aktsiate tõusust.

Meeskondlik ala

Hoolimata tõsiasjast, et Kangert oli kõige raskematel mägede-etappidel liidri jaoks ainsana kogu aeg olemas, ei taha ta end nimetada Nibali suurimaks abimeheks. Tagasihoidlik eesti mees hoiab jalad maas. „Rattasõit on meeskondlik ala. Mõnel päeval, kui oli vaja siledal 150 km tempot hoida, olid teised mehed puldis ja mina assisteerisin eemalt. Ja tulemuse teeb lõppkokku-

Tanel Kangert näitab pärast tuuri lõppu, et saavutatuga on põhjust rahul olla.

Foto: Ivar Jurtšenko

võttes ikkagi üks mees ära. See ei olnud mina.” Kas väga raskeid momente ka kolme nädala jooksul oli? „Ikka oli. Võtame kas või eelviimase etapi finišitõusu. 13–14% tõusunurk viimase nädala viimasel mägede-etapil oli liiga palju. Tiim tegi eelnevalt töö ära ja ega mind seal enam väga vaja polnudki,” lõpetas Kangert tagasihoidlikul moel.

Pärast kõiki kohustuslikke toiminguid suure rattapeo finišipaigas, mis võttis hea poolteist tundi, lahkus Astana meeskond koos arvuka sponsorite „brigaadiga” linnaäärse villasse võitu tähistama. Mis seal toimus, sellest saab laiem avalikkus tõenäoliselt teada alles siis, kui Kangert karjääri lõppedes memuaare kirjutama hakkab. **•**

Tanel Kangerti etteaste selleaastasel Girol teevad eriliseks kolm asja

●● Velotuuri 16. etapil saadud 2. kohaga kordas Kangert eestlaste parimat saavutust Giro d'Italia.

2005. aasta 6. etapil oli Jaan Kirsipuu sprindifinišis samuti teine. Esikolmikusse pole teistel asja olnud.

●● Velotuuri 8. etapil välja sõidetud 3. koht märgib eestlaste suurteeridel temposõidus saavutatud kõigi aegade kõrgeimat kohta.

Varem oli Jaanus Kuum 1988. aasta Tour de France'i eraldistardis viies (46 km) ja Jaan Kirsipuu 2005. aasta Giro d'Italia proloogil (1,1 km) seitsmes. Rein Taaramäe on kahel korral välja sõitnud

9. koha, nii 2011. kui 2012. aasta Tour de France'il.

●● Esimene eestlane, kes on kuulunud suurteuri võitja abimeeste hulka kuni võiduka lõpuni välja.

1989. aasta Tour de France'il oli Jaanus Kuum hilisema võitja Greg LeMondi abimeeste hulgas, kuid ta katkestas 11. etapil. LeMond võitis toona Prantsusmaa velotuuril 3 etappi ning kindlustas endale igaveseks Touri ajalukku raiutud Pariisi eraldistardist sõidus Laurent Fignonit ees ülinapi 9-sekundilise paremusega saadud võiduga üldvõidu.

Nii naiste- kui ka meeste-koondis võitsid nädalavahetusel MM-valikisarja esimese ringi.

Pärt Talimaa

part.talimaa@epl.ee

Mullu panid Hollandi võrkpallurid Kalevi spordihallis tööle sellised servikahurid, et Eestil polnud vähimatki vastumängu lootust ja EM-valiksari lõppes meie jaoks alagruppi toppama jäämisega. Lõppenud nädalavahetus Rakveres tõestas, et tegemist oli tööõnnetusega ja oleme tasemelt endiselt igati EM-i väärilised.

Vastasteks EM-ile jõudnud Valgevene, lähinädalatel Türgiga tšempionaadile pääsemise nimel heitlema hakkav Läti ja suurturniiri Poolaga kahasse korraldav Taani – pole probleemi! Eesti alistas esmalt 3 : 1 Valgevene ja 3 : 0 Taani ning kuigi lõunanaabritele tuli 2 : 3 alla vanduda, piisas sellest alagrupi võiduks, mis tagas otse-pääsme kolmandasse ringi.

Ühtlasi ei mänginud me ju

parimas rivistuses. Vigastused jätsid kõrvale Keith Puparti ja Raimo Pajusalu, nende puudumine aga silma ei torganud. Keskelt asendas Pajusalut edukalt Siim Ennemuist, Puparti kohal nurgas hoidsid olukorda kontrolli all Jaanus Nõmmsalu ja noorema põlvkonna staar Robert Täht, kes mängis suurt rolli juunioride koondise MM-ile pääsemises.

Servi peab parandama

Hätta ei jäänud ta ka täismees-te seas. Näiteks Läti vastu paugutas pallur 64%-lise ründeefektiivsusega kümme punkti. „Poleks osanud uskuda, et saan neis mängudes platsile ja kõik ka nii hästi välja tuleb,” ütles 19-aastane Täht.

Kolme mängu analüüsides tõi peatreener Avo Keel esile, et pallingul eksiti liiga palju. „Meie servivõimekus on kindlasti parem,” märkis Keel.

Tõelist hävitustööd tegi Daugavpilsis meie naiskond, kes ei andnud alagrupi favoriidina Islandile, Leedule ega Lätile mingit sõnaõigust ja võitis kõik mängud 3 : 0. **•**

Kangur sai viga

Kristjan Kanguri koduklubi Siena Montepaschi võitis Itaalia korvpallimeistrivõistluste poolfinaalseeria avakohtumises 80 : 72 Varese Cimberio, kus mängib Janar Talts. Võitu varjutas Kanguri vigastus. „Esimesel poolajal tegin seljale liiga, teisel poolajal maandus vastane õnnelt mu vasaku jala peale. Hüppeliiges on päris valulik,” ütles Kangur. Teine kohtumine peetakse homme. **• Delfi Sport**

Nõmme Kalju kaotas Narva Transile

Eesti jalgpalli meistriliiga XIII vooru kõige suurema üllatuse sepistas Narva Trans, kes alistas 2 : 0 tiitlikaitsja Nõmme Kalju. Teistes kohtumistes oli Levadia 1 : 0 parem Florast, Sillamäe Kalev 4 : 1 FC Kuressaarest, Paide Linnameeskond 6 : 2 Tartu Tammekest ja Infonet 4 : 1 Tallinna Kalevist. Meistriliigat juhhib Levadia 34 punktiga, Kaljul on teisena 31 ja Florat kolmandana 28 punkti. **• EPL**

Arjen Robben vahetas luuseri tiitli Meistrite liiga võidukarika vastu

Müncheni Bayern alistas Londonis peetud Meistrite liiga finaalis 2 : 1 Dortmundi Borussia.

Kristi Kirsberg
kristi.kirsberg@epl.ee

Võib vaid ette kujutada, missugune pingekoorem Arjen Robbeni õlult maha pudenes, kui ta tormas Meistrite liiga finaali 89. minutil mööda Wembley staadioni, olles just viinud oma meeskonna hooaja tähtsaimas kohtumises 2 : 1 juhtima.

Ja kuigi ta oli andnud ka avavärava löömiseks sõõdu, ei mäletanud seda enam keegi – fännidel oli meeles hoopis kaks-kolm rikutud võimalust. Ent selle ühe väravaga ei unustatud ainult Robbeni rabadat finaali, vaid hollandlane sai andeks ka kõik varasemad patud.

Kolm finaalkaotust

„Tundeid ei ole lihtsalt võimalik kirjeldada,” tunnistas Robben, pisarad ikka veel silmis sätendamas ka siis, kui ta jõudis ajakirjanike ette. „Meistrite liiga karika võit on unistuste täitumine, eriti kuna ma mäletan liiga hästi, mis tähendab sellest ilma jääda,” rääkis ta. Mäletatavasti kaotas Bayern mullu finaalis pärast penaltiseeriat Chelseale ja kolm aastat tagasi 0 : 2 Milano Interile.

Peale nende kahe õnnetu maikuu õhtu kriibib Robbe-

Arjen Robben teab, et õnnete kaotuste aeg on möödas. Müncheni Bayern on Euroopa parim jalgpalliklubi. Fotod: AP, Reuters/Scanpix

hollandlane oli saanud enda hüüdnimedeks „peaaegu mees”, „suurte mängude läbikukkuja” ja „finaalkaotaja”.

„Ma ei tahtnud, et kaotaja märk oleks igavesti minu sünonüüm. Ma tahtsin ühel päeval ka õnnest nutta,” tõdes Robben. Ja fakt on, et pärast

üleilset väravat ei saa enam keegi teda luuseriks kutsuda.

Bayerni ja Robbeni hooaeg ei ole aga veel läbi, järg-

misel nädalal seisab ees Saksamaa karikafinaal Stuttgarti vastu. Kui 68-aastase Jupp Heynckesi meeskond ka sealt võitjana väljub, on koju viidud nii meistritiitel, karikas kui ka Euroopa parima klubi nimetus. Bayern on tänavu purustanud kümneid rekordeid ja nii tekib õigustatud küsimus, kuidas peab läheneva meeskonnale uus treener Pep Guardiola. Kas parimat on võimalik paremaks teha? Või on nüüd käes Müncheni Bayerni ajajärk? ●

MÜNCHENI BAYERN 2 DORTMUNDI BORUSSIA 1

Meistrite liiga finaali

Väravad:

60. Mario Mandžukić
89. Arjen Robben
68. Ilkay Gündoğan (PENALTI)

Hoiatused:

29. Dante
73. Franck Ribery
73. Kevin Grosskreutz

Kohtunik:

Nicola Rizzoli (ITAALIA)

Fännid nutsid – kes rõõmust, kes kurbusest

Kui Londoni linnapildis ei olnud Meistrite liiga finaali märgatagi, siis Wembley staadioni ümbrus ja sinna viivad rongid olid mängupäeval juba kolla-punased. Fännid olid juba enne kohtumist ülevoolavalt rõõmsad, õllega ei koonerdatud ja üldiselt valitses sõbralik meeleolu.

Mängu ajal sain aru, kui ideaalsed meeskonnad vastamisi sattusid. Fännide laul ja tants ei vaikinud hetkekski. Üks pool staadionist oli punane, teine kollane. Subjektive hinnangu kohaselt oli kollane domineerivam, kuid nende õnnetuseks ei jõudnud üleolek pallimurule. Mängujärgsel autasustamisel kostitati vilekooriga ainult kohtunikke. Kui Bayern ja Borussia medalid kaela said, saatis neid üksmeelne aplaus. Bayerni fännid nutsid õnnest, Borussia fännid kurbusest. Ja seejärel vajus kogu 86 000-pealine üksus mööda linna laiali. Meistrite liiga oli selleks aastaks lõppenud. **Dannar Leitmaa, London**

Bayern kaotas mullu finaali Chelseale ja kolm aastat tagasi 0 : 2 Milano Interile.

ni hinge ka 2010. aasta MM-i otsustav mäng, kus Holland kaotas Hispaaniale. Nii polegi imestada, et 29-aastane

üleilset väravat ei saa enam keegi teda luuseriks kutsuda.

Bayerni ja Robbeni hooaeg ei ole aga veel läbi, järg-

Bayerni pidu oli lõbus: esiplaanil Arjen Robben, Thomas Müller, Bastian Schweinsteiger ja Rafinha.

Kanepi võitis French Openi peaproovi

Selle aasta teise suurturniiri French Openi eel näitas Kaia Kanepi, kui hästi ta on taastunud ligi pooleaastasest võistluspausist.

Eesti esireket alistas Brüsseli turniiri finaalis hiinlanna Shuai Pengi (WTA 34) 6 : 2, 7 : 5 ja kirjutas oma kontole neljanda WTA turniirivõidu. Turniir peeti väga heitlikes tingimustes, Brüsselis päevast päeva sadanud vihm ajas mängugraafiku nii segamini, et poolfinaal ja finaali peeti samal päeval.

Mängus finaali pääsemise eest alistas Kanepi ameeriklanna Jamie Hamptoni (WTA 68.) 7 : 6 (6), 6 : 4. „Vastane oli hästi ebamugav, ta löikab pal-

ju, ründab tempo pealt hästi, servib hästi, käib palju võrgus ja üllatab,” vahendas Kanepi emotsioone oma kodulehel. Ometi suutis Kanepi teises setis vastase servi murda, sellest piisas, et mõne tunni pärast juba finaalis mängida.

Võitles enda ja vastasega

Kanepi sõnul ta füüsiliselt ei tundnud, et finaali oli juba teine mäng samal päeval. „Ärevus oli natuke suurem ja energiat tänu sellele rohkem. Esimese seti mängisin ikka väga hästi, teise seti ka kuni esimese matšpallideni. Siis kanges-tusin, hakkasin mõtlema, läksin ärevaks,” rääkis Kanepi, kes esimesed kolm matšpalli

ära andis. „Tuli meelde, et mul on olnud matšpallide pealt varem keerulisi seise. Üle pika aja olin ka finaalis ja ei osanud kohe sellega toime tulla. Mängisin edasi, püüdsin võidelda nii enda kui ka vastasega. Kui olin edu ära kaotanud, rahunesin maha,” lisas ta. Võit tuli eestlannale rohkete kaasamlaste marulisel kaasaelamisel neljanda matšpalliga.

Eile sõitis Kaia Kanepi Pariisi, kus ta kohtub French Openi avaringis tšehhitar Klara Zakopálovaga. „Eks näeb, kuidas seal läheb. Palju oleneb minu enda mängust,” sõnas Kanepi, kes peaks uues WTA edetabelis tõusma 26. kohale.

● Kristi Kirsberg

Kaia Kanepi kümme rahaliselt edukamat turniiri läbi ajaloo

209 426 dollarit	2012, French Open	veerandfinalist
199 742 dollarit	2010, Wimbledon	veerandfinalist
195 613 dollarit	2010, US Open	veerandfinalist
184 199 dollarit	2008, French Open	veerandfinalist
117 000 dollarit	2013, Brüssel	võitja
110 000 dollarit	2012, Brisbane	võitja
102 804 dollarit	2013, Madrid	veerandfinalist
87 500 dollarit	2009, Dubai	poolfinalist
64 300 dollarit	2011, Moskva	finalist
57 665 dollarit	2012, Soul	finalist

Kaia Kanepi on võitnud neli WTA turniiri

2013	Brüssel	470 punkti	117 000 dollarit
2012	Brisbane	470 punkti	110 000 dollarit
	Estoril	280 punkti	37 000 dollarit
2010	Palermo	280 punkti	37 000 dollarit

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

KIRED JA VIHASED 6

12.00 13.00 14.00 15.00 16.00 17.00
18.00 19.00 20.00 21.00 22.00
A. Le Coq sviit: 18.00 (ainult P)
19.00 (v.a. R,P,N) 21.00 (ainult P)
22.00 (v.a. P,N)

GATSBY

12.55 15.15 17.15 (v.a. E) 18.25 20.25
21.35
A. Le Coq sviit: 16.00 (L) 19.00 (R)

HELEN MIRREN
etenduses
AUDIENTS

13. juuni kell 21:00
17. juuni kell 19:00

OLEN NII EEVIL

14.20 (N) 16.55 (v.a. N) 19.20
21.25 (v.a. N)

STAR TREK OTSE PIMEDUSSE 3D

3D 12.05 (N) 12.45 (v.a. N) 15.45
18.45 21.45

POHMAKAS 3

3D 12.40 14.40 (v.a. N)
2D EST 11.40
3D RUS 11.35 (N)
2D RUS 12.20 14.05 (v.a. N)

Varjatud kuningriik

3D EST 12.40 14.40 (v.a. N)
2D EST 11.40
3D RUS 11.35 (N)
2D RUS 12.20 14.05 (v.a. N)

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

OLEN NII EEVIL

11:30 15:10 17:50 21:15

SAMSARA

17:05 21:00

KINO »SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

LUMIVALGEKE

19:00 21:15

27.05

Olimäe öied	11:20 19:40
Olen nii eevil	11:30 15:10 17:50 21:15
Lumivalgeke	13:00 15:45 19:00

Hannah Arendt 13:30

Samsara 17:05 | 21:00

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

27.05

Hannah Arendt	16:30
Lumivalgeke	19:00 21:15

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

Laste fond
TARTU ÜLIKOOI KLIINIKUM

Peetri ema Anne: "Peeter on meil eriti raskekujulise epilepsia vormiga voodihaige sünnist saati. Nüüd juba 15 aastat vajab ta jätkuvalt ööpäevaringset hoolitsust."

AITA AITAJAL AIDATA!

Aita meil tasuda sügava puudega voodihaigete laste lapsehoiuteenuse eest!

900 5025 **5 EUR**
900 5100 **10 EUR**
900 5500 **50 EUR**

www.lastefond.ee/peeter

AVASTA JÄÄME JA RIO TEGIJATE
UUS JA HÄMMASTAV MAAILM

Nim Galuu

Varjatud kuningriik

KINODES ALATES 31. MAIST
EELLINASTUSED JUBA TÄNA!

Katusekino sõbrad

Carlsberg elisa

KATUSE KINO VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA
VÄRSKE FILM

The Angels' Share
Ken Loach, 2012 / 106 min

HOMME
VÄRSKE FILM

Drive
Nicolas Winding Refn, 2011 / 100 min

PILETID EELMÜUGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Seansside algus orienteeruvalt kell 22.30.

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid: Eesti Erspress, Eesti Päevaleht, Partner: viru, www.poff.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

29. mail musta laega saalis

Vanalinna Hariduskolleeiumi Teatrikooli abiturientide lavakava

JODOK SAADAB TERSI

Esinevad: Joonas Mattias Sarapuu, Kaisa Kattai, Kaspar Sellin, Johanna Aus, Priit Põldma, Merilin Reede, Oskar Punga, Mona Mi Mikkin, Henri Otsing, Mattias Kuppert, Karoliina Saatpalu, Magdaleena Maasik, Anna-Liisa Talts, Sander Roosimägi, Leander Meresaar. Juhendaja Tõnis Rätsep.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2.-, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1.-
Toetab Kultuurkapital

TALLINNA LINNATEATER

Suvelavastus

Pál-tänava poisid

juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraieidst harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu ku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Suuna Eesti Päevaleht suveks maale

Postimees ei pruugi Sind puhkuse ajal üles leida, seepärast **teata meile oma suvine asukoht** ja saad oma Eesti Päevalehte tellimuse **mugavalt ning tasuta** edasi suunata.

Meie klienditugi ootab Su kõnet telefonil **680 4444** või kirja **klienditugi@lehed.ee**

Mõnusat suvist lehelugemist!

Eesti Päevaleht

MAALEHE maasikaraamat

Asta-Virve Libek ja Väino Eskla

184 lk, pk

„Maalehe maasikaraamat“ abistab nii algajaid kui ka kogunud maasikakasvatajaid sordivalikul, istutusmaterjali muretsemisel, istandiku rajamisel ja hooldamisel ning haiguste ja kahjurite äratundmisel.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

MAALEHE tomatiraamat

Ingrid Bender

76 lk, pk

Raamatust leiata juhised, kuidas kasvatada tomatit kasvuhoones, avamaal, aknalaua ja rõdul; milliseid kasvutingimusi tomat vajab; saate infot taimede ettekasvatamise, istutamise ja hooldamise kohta ning lisaks leiate ka põhjalikud sordikirjeldused.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

Südamlik kaastunne omastele

TAIMO TALKI

ootamatu kaotuse puhul

Ärasaatmine 1. juunil kl 11
Saaremaa Jämaja kalmistul

Endised töökaaslased Merinist

Teatame kurbusega et peale pikka ja rasket haigust on lahkunud meie kallis abikaasa, ema ja vanaema

ESTA KITS

17.09.1931 - 23.05.2013

Leinavad abikaasa ja tütar perega

Ärasaatmine Pärnamäe Krematooriumis 28. mail kl 14

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516, tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO

Müük

• Müügil kontorilauad.

Hind alates 35 eurot sisaldab KM-i. Kasutatud büroo- ja profimööbel. Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 Apuneks OÜ

• **Müüa küttepuid:** kask, lepp, kuusk, sanglepp. Kogused täpsed ja kaup aus, koos transpordiga. mob. 525 9433, 504 9838 ja tel 672 5338 Votikmetsa OÜ

Äriteenus

• **OÜ Tarvastu Varad kuulutab välja hanke omaniku järelevalve leidmiseks** vee- ja kan. trasside ehitamisel. Info www.tarvastu.ee

Laen

• Laen kinnisvara tagatisel

ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

• KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 24h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

• NÕUANDELIIN tel 900 5020.

Kui elumure vaevab ja vajaduste hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid. **TÄHELEPANU!** Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min. Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

Naine Harjumaalt loodab leida oma ellu haritud ja ausat tervislise eluviisidega 60-65a. vanust sõpra-kaaslast. **69138**

Üksik naispensionär Tallinnast soovib tutvuda sõbraliku mehega vanuses 75+, kes ei liialda alkohooliga ja pakub mulle võimalust toimetada aias. **69128**

56a. intelligentne ja sümpaatne naine soovib tutvuda sobivas vanuses kõrgharidusega mat. kindl. mehega. **69106**

33a. naine, 2 lapse ema soovib tutvuda. **69145**

69a. üksindust tundev normaalse välimusega iseseisev naine soovib oma ellu sõpra. **69131**

Naine tutvub 70-75a. üksindust tundva Tallinna härraga, kellega ühiselt aega veeta. Soovin leida truu sõbra-seltsilise, kes oleks ka huvitatud kultuurirüürituste külastamisest. Olen maj. kindl. normaalse välimusega iseseisev naine. **69127**

51a. normaalsete mõtudega naine otsib Tallinnast end üksikuna tundvat kaaslast. **69124**

57a. lesknaine loodab leida Pärnust maj. kindl. sõpra-kaaslast vanuses 57-65a. **69119**

Viiekümneendates naine Tallinnast ootab oma ellu probleemidevaba toredat sõpra, pikkusega alates 180cm, kellele särada. **69116**

46a. naine soovib tutvuda mõistva ja hooliva mehega tutvuse ja võib-olla ka kooselu eesmärgil. **69100**

50a. sale naine tutvaks 50+ vaba ausa mehega. **69099**

43a. kena naine tutvub meeldiva Pärnu mehega püsisuhte eesmärgil. **69098**

32a. vaba kena välimuse ja pikkade juustega Tallinna daam soovib leida soliidset saatjat suveüritustel. **69096**

55+ naine soovib leida vaba pikemat kasvu sobivas vanuses kaaslast, kes hooliks ja hoiaks. Soovitavalt Tallinnast Haapsaluni. Seiklusi ei otsi. **69091**

49a. kena naiselik naine soovib tutvuda sobivas vanuses meheliku mehega. **69079**

77a. lesknaine Kesk-Eestist vajab elukaaslast maale. Tule jagame rõõmud ja mured koos. **69068**

44a. vaba naine soovib tutvuda 44-47a. mehega. **69063**

55a. naine tutvub intelligentse mat. kindl. vaba sobivas vanuses mehega. **69061**

35a. normaalsete mõtudega abielunaine otsib visiitarmusuhet kuni 50a. mehega. Rahvus ja välimus ei ole oluline, küll aga diskreetsus. **69058**

49+ naine Pärnust vajab romantilist suvesuhet. **69054**

Väike kena brunett elurõõmus sõbralik kultuurihuviline paremates aastates vanaema soovib tutvuda samaväärse vanaisaga. Auto ja rahakott ei ole määravad. **69037**

70a. lihtne südamek lesknaine, kellel pole ei kulda ega karda, vaid aeg toonud kortsud palgele ja kasv jäänud väikeseks, otsib lihtsat meest, kes on ka üksik. **69026**

Seitsmekümneendates proua tutvub eakaaslasega, kelle vaimne ja füüsiline tegusus on säilinud. Oman kõrgendatud kultuuri- ja poliitikahuvi, võimalusel reisin. Aiandus ja kokandus ei ole vaenlased. **69025**

Üksinda käies tundub nukker iga tee. Loodan leida intelligentset ja hoolivat sõpra-kaaslast, kes samuti ei taha kõiki radu üksinda käia. Olen 60+ keskmist kasvu tallinnanna, meeldib käia kultuurirüüritustel, looduses viibida ja ette võtta palju-palju muudki. **69022**

Peatselt pensioniikka jõudev üksik naine soovib leida sobivas vanuses huumorimeelset heatahtlikku ja ausat kaaslast, kellega koos elu kaunimaks muuta. **69020**

Soovin tutvuda pikema vanema toreda häärmehhega aastates 64-70, kellega koos suvel reisida ja Saaremaad külastada. Olen majanduslikult kindlustatud, kuid tore sõber puudub. **69012**

Lugupeetud härra X, võib-olla soovid tutvuda 64 aastase, kui mitte just üle prahi, siis vaba tallinnannaga veidi üle keskmise, nii kasvult kui välimuselt. Eluskaal normis, elu- ja töökoht olemas. Olen rõõmsameelne tugi- toolisportlane, kuid võiksin muudki huvitavat ette võtta, kui leiduks härra kellega alustada. **69006**

Lähme kevadele vastu, kui oled 64+, pikem, maj. kindl. ja vahema ei ole probleemiks. Olen maj. kindl. kuid tugev meheõlg puudub. **69896**

Mees naist

Hei viiekümneendates seksikad ja rinnakad daamid! Teiega tutvaks sooviva normaalse olemisega autot omav keskealine mees. **69109**

50a. mees soovib vahetevahel kohutada vabameelse vanema naisega. **69136**

Väike kena brunett elurõõmus sõbralik kultuurihuviline paremates aastates vanaema soovib tutvuda samaväärse vanaisaga. Auto ja rahakott ei ole määravad. **69122**

47a. mees tutvub vabameelse naisega vanuses 30+a. tore, kui oleksid Kagu-Eestist või Tartust. **69113**

46a. vaba mees soovib tutvuda vaba naisterahvaga. **69111**

48/180/85 hästi säilinud, huumorimeelega kultuuri-sporti- ja looduse huviga meesterahvas tutvub hea iseloomuga kena naisterahvaga vanuses 30-45a. Elan Lõuna-Eesti väikelinnas. **69110**

Mees tutvub neljakümneendates vaba naisega. **69107**

Tallinnas mereranna lähedal enda korteris elav viiekümneendate alguses vaba mõnus mehelik mees, ei joo ega suitseta, soovib tutvuda kena korraliku alla 50a. naiseliku naisega. **69104**

52a. haritud linnalähedal maakohas elav üksik mees tutvaks pere loomiseks mõistva naisega, kes oleks ka valmis ühise lapse kasvatamiseks. **69103**

69a. suitsu ja alkoholibava normaalse välimusega mat. kindl. mees soovib leida elukaaslast. Eln vaikes kohas oma majas. **69097**

59a. mees Pärnust otsib romantilist suvesuhet. **69095**

54/180/78 tumeda peaga nooruslik vaba mees, tasakaalukas, tervislise eluviisidega, huumorimeelne, soovib tutvuda endast noorema saledapoolse kena naiseliku vaba naisega, keda hoida, armastada ja kaissu võtta. Ära ainult seikle! **69089**

50+ tervislise eluviisidega vaba mehelik mees Tallinnast soovib tutvuda vaba naiseliku naisega. **69082**

Keskealine Tartumaa mees tutvub pere loomiseks üksiku või last kasvatava mõistva naisega, kes oskab maakohas elades tööalast rakendust leida. **69080**

57a. lõbus temperamentne leskmees soovib luua püsisuhet mittesuitsetava mat. kindl. hellust vajava figuurika naisega. **69077**

65a. korralik mees, kes elab Tallinna lähedal, soovib leida elukaaslast. **69075**

59/180 loks juustega Pärnu mees soovib tutvuda Pärnu või selle lähedal elava rinnaka prouaga. **69074**

Üksik Pärnu mees soovib tutvuda kuni 62a. positiivse ellusuhtumisega daamiga. **69035**

67a. leskmees loodab leida kaaslast, saledat ja armast, Pärnust. **69016**

58a. mees soovib tutvuda kuni 52a. Tallinna ümbrusest. **69014**

Vaba ja vallaline Pärnumaa 28a. noormees soovib tutvuda kuni 30a. neidudega püsisuhteks. **69005**

TELEVISION

ETV

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla: Mida ta oleks soovunud (Inglise 2004)
09.55 Terevisioon*
11.55 Celia (ETV 1997)
12.20 Eesti muusika videod, 3/3 (ETV 2011)
12.40 Kirbuturu lood, 3/6 (ETV 2012)*
13.35 Kroonijuveelide sädelev ajalugu, 2/2 (Norra/Rootsi/Taani 2011)*
14.35 Pehmed ja karvased*
15.05 Jamie Oliveri 30 minuti road, 8/40: Kreemjas seenerisoto (Inglise 2010)*
15.30 ENSV*
16.00 Holby City haigla: Mida ta oleks soovunud (Inglise 2004)*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus: Tulnukad (Eesti 2007)
17.35 Waterloo Roadi kool
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed: Marek
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Saddami dünastia, 1/4 (Inglise/USA 2008)

22.40 Pehmed ja karvased*
23.05 Waterloo Roadi kool*
00.00 Ringvaade*
01.07 ERR-i uudised

KANAL 2

06.45 Karlsson katuselt: Karlsson on lapsehoidja

07.10 Zig ja Sharko

07.35 Multimaania

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 121

10.00 Küladekatektivid*, 40: Mustad ikoonid

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5504

11.30 Aasta televaataja 2013*

13.00 Heeringas Veenuse õlal

13.30 Doktor Oz: DNA dieet

14.30 Komissar Rex: Maskeraad

15.30 Punased roosid, 514

16.30 Roosa teemant, 122

17.30 Kodus ja võõrsil, 5505

18.00 Küladekatektivid, 41: Tappev lõhn

19.00 Reporter

20.00 Ärapanija: Hooaja viimane!

20.30 Lahkujad, 4: Viimane!

21.30 Mentalist: Esimene punastamine

22.25 Mõrvaennetajad: Põhjused

23.25 Ühisalajane: Bishopi tagasitulek

00.25 Karistaja (USA/ Saksamaa 2004)
02.25 Matsakas beib*:
 Uus komöödiasar!
03.10 Reporter*
04.00 Ärapanija*: Hooaja viimane!
04.25 Rosamunde Pilcher –
 Elu piramid aastad (Rosa-
 munde Pilcher – Blüte des
 Lebens, Saksamaa 1999)*

TV3

06.15 Beyblade: metallisandad
06.40 Pop Pixie
06.55 Pop Pixie
07.05 Smurfid
07.30 Beyblade: metallisandad*
07.55 Armastus võidab, 44*
08.55 Kirgedes torm, 1639*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6480*
10.20 Top Shop
10.35 Päikeses poole 1, 11
11.35 Reisijaht, 4*
12.05 Horton (USA 2008)*
13.55 Simpsonid 23, 3: Õuduste puuonn XXII*
14.30 Vaprad ja ilusad, 6481
15.00 Lena, mu elu armastus, 104
16.00 Armastus võidab, 45
17.00 Kirgedes torm, 1640
18.00 Käitemaksukontor:
 Lahutus Eesti meodi 1

19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Ment 2, 12: Vajalikud inimesed
21.00 CSI Miami 10, 15: Ükski heategu
22.00 KINO3 SUUR FILM: Tron: pärand
 (USA 2010)
00.30 CSI kriminalistid 12, 17: Hüve-
 dega trendid
01.25 Anarhia pojad 3, 14: NS (2)
02.00 Ment 2, 12: Vajalikud inimesed*
02.55 Reisisaht, 4*
03.25 Stop! *
03.50 Päikese poole 1, 11*
04.40 Seitsmesed uudised
05.30 Lena, mu elu armastus, 104*

HOROSKOOP

JÄÄR Ühiskondlikud suhted on olulised, kuid ka pingelised. Sinu oponentid võivad kasutada jõulist taktikat. Samuti kipud tööalast kriitikat liiga isiklikult võtma.

SÖNN Hea päev suhtlemiseks ja seltskondlikuks lobisemiseks – kuid seejuures tuleks hoiduda vaidlemisest või kellegi jaoks hellade teemade käsitlemisest.

KAKSIKUD Kui su ideedes ja plaanides on olnud puudujääke ja vigu, siis nüüd võivad need praktilisel tasandil välja lüüa.

VÄHK Valitseb valearvestuste oht. seetõttu pole suuremad ja riske sisaldavad tehingud soovitatavad. Näed asju moonutatult, nii et ära olulisi otsuseid langeta.

LÕVI Sa ei suuda aru saada, kas
oled parajasti kuninga või hoopis
narri staatuses... Sinus annab tooni
mingi üleväärsus- ja alaväärsus-
kompleksi segu, mis paneb sind
kummaliselt käituma.

NEITS Isikliku ja ühiskondliku, kodu ja koduvälise vastuolu joonistub ehk teravamalt esile. Peaksid jälgima, et üks liin ei toimiks teise arvel.

KAALUD Ebakindlad või piiripealsed olukorrad ja suhted võivad nüüd lõplikult otsa saada. Aga ainult juhul, kui need takistavad sinu arengut.

SKORPION Kirg või jõud on see, millest hetkel ei saa üle ega ümber. Olgu selleks siis kirklik suhe või jõuline kõnepidamine oma maailmavaate ja uskumuste kaitseks.

AMBUR Asjade-esemete aura avaldab sulle nüüd tugevat emotsionaalset mõju. Seetõttu võid osta mõne ilusa, kuid täiesti mõttetud vidina.

KALJUKITS Võtmesõnaks on komp-
romiss või selle puudumine. Sinu
soovid ja tahtmised võivad nüüd
minna vastuollu teiste omadega.

VEEVALAJA Tunda annab vastuolu

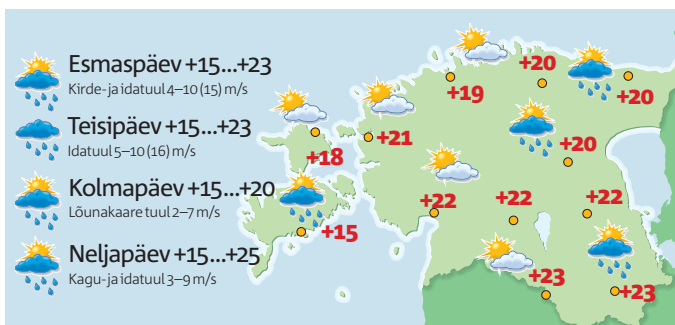
KALAD Oled tundlik ja võtad kõike kergesti südamesse. Kui mõni ettevõtmine luhta läheb, on see sinu jaoks nagu maailma lõpp. Püüa mitte viibida halvatujuliste inimeste seltskonnas – vajad enda kõrvale optimiste.

Taristu
OTT VALLIK

Dilbert
SCOTT ADAMS

ILM

RISTSÕNA

[illegible]

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDOODID

● Mees ja naine lähevad teatrisse „Aladdini imelampi” vaatama. Mees joob enne etendust puhvetis. Õlut ja etenduse ajal tuleb talle häda peale. Ta väljub saalist ja läheb mööda koridori. Avab esimese ukse – see on garderoob. Avab teise – kostüümiladu. Avab kolmanda – rekvisiidid. Lõpuks avab ta ukse, mille taga on pott. Mees teeb kähku oma häda ära ja läheb õndsas näoga saali tagasi. Istub kohale ega saa millestki aru – kogu saal on naerukrampides. „Mis siin juhtus?” küsib ta naiselt. „Miks kuidas naeravad?” „Noh, koidas sulle öelda. Kui sa lavale läksid, jäi saal haudvaikseks.

Kuni sa potti lasid ja ära läksid, püsis vaikus. Aga kui potist tõusis džinn ja pistis karjuma, et see pole roll, vaid peldik ja et tema selles jamas enam kaasa ei tee, vaat siis ei pidanud saal enam vastu..."

●● Operatsioon Kevadtorm 2013.

Kaks vanamemme istuvad talu ees pingil. Mööda marsib rühm sõdureid.

„Näe, Maali, sõdurid!”

„Tead, Juuli, kohe peavad nad kinni, jõllitavad tükk aega oma kaarti, tulevad siis meie juurde ja küsivad teed!”

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed.
www.sudoku.com

6					4		9	
4					7			
		3			8		5	
	6	1	4					
9								3
					2	1	8	
	7		2			9		
			7					1
	3		6					4

Eelmise mängu lahendus

3	4	8	6	5	1	2	9	7
6	7	2	3	4	9	1	8	5
5	9	1	2	7	8	4	3	6
9	3	5	4	2	7	8	6	1
7	8	6	5	1	3	9	2	4
2	1	4	9	8	6	7	5	3
1	2	3	8	6	4	5	7	9
8	6	7	1	9	5	3	4	2
4	5	9	7	3	2	6	1	8

SUDOKU reeglid

9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas veerus, igas 9 reas, igas 3×3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3×3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi. www.epl.ee/sudoku

TEHNO

Hans Lõugas
toimetaja

Digimeedia täispakkumine

Kõik ajaga kaasaskäivad maa- ilma väljaanded otsivad sobivat viisi, kuidas oma sisu kõige paremini lugejani viia.

Üks lähenemine on n-ö täispakkumine: tagada, et ükskõik, kust lugeja läheb, oleks tal ajakirjandusele ligipääs. Sellise uuenduse-

ga tulid eelmisel nädalal välja ka Eesti Päevaleht ja Eesti Ekspress, kelle uuenenud täispakkumine tähendab seda, et üks ja sama digipakett võimaldab lehti lugeda nii tahvelarvutis, „tavalises” laua- või sülearvutis kui ka mobiiltelefonis. Kui varem olid mobiilikeskkonda-

des m.epl.ee ja m.ekspress.ee loetavad vaid tasuta *online*-uudised, siis nüüd on ka mobiilis täismahus kogu ajalehtede sisu. Selle lugemiseks tuleb lihtsalt sisse logida.

Veidi aega tagasi tulid ka tavaarvutile mõeldud veebilehtedele www.epl.ee ja

www.ekspress.ee lehe kõik artiklid täismahus. Endiselt töötavad ka spetsiaalselt tahvelarvuti suurtele puute- tundlikele ekraanidele mõeldud rakendused ja sama sisuga digilehed tavaarvutis.

Digipaketis on kasutusel mugav SSO (*single sign-*

on) lahendus, mis tähendab, et lugema saab tulla oma Facebooki või Google'i kontoga. Paberlehe tellija peab siis pärast sisse logimist oma unikaalse lugejakoodi sisestama. Kes paberilehte ei osta, see saab pärast sisselogimist osta digilugemisõiguse.

Pilves on pildid ja failid alati kättesaadavad

Pilveraalindus kõlab kui väga keeruline ja tehniline termin, aga tegelikult on nn pilvest kasu absoluutselt igaühele, kellel on mitu arvutit, digikaamera või nutitelefon.

1. Mida tähendab pilv?

Selle veidi hägusa sõnaga nimetatakse teenust, millega kasutaja failid laaditakse märkamatuult interneti, kust need igal hetkel piirangutega alla laadida saab. Pilve jaoks peab olema internetiühendus.

2. Milleks pilvest kasu on?

Pilv on vajalik, kui tahetakse ühele failile ligi pääseda mitmest seadmest. Näiteks vaadata tööl või suvilas koduarvuti sisu, näidata külas telefonist oma fotoarhiivi, jätkata kohtumisel tahvelarvutisse kirjutatud tekstiga tööd koduarvutis jne.

Mõned pilveteenused pakuvad ka andmete automaatset varundamist, aga mitte kõik. Rohkem fotode jaoks loodud pilveteenused aitavad fotosid hoida ja esitada ning pakuvad muid lisavõimalusi.

3. Milleks pilvest kasu pole?

Teiste kasutajatega oma pilve jagades tasub olla ettevaatlik suurte failidega. Iga sinna pandud fail, ka ülisuur, saadetakse teiste inimeste arvutitesse. Paljudele on näiteks Dropbox tekitanud probleeme, kui nende arvutis lahti-olev programm salvestab pilve poolikuid tööfaile ja need sünkroniseeritakse teistele kasutajatele.

4. Mida pilve panna saab?

On n-ö üldised pilveteenused, kuhu võib panna mistahes faile, ja on ka kindla eesmärgiga pilvi, näiteks fotokeskkonnad. Igal teenusel on oma profiil ja pilveteenus on praegu tihti juba ka seal, kus seda ei reklaamitagi, näiteks nutitelefoni tehtavad varukoopiad.

5. Palju see kõik maksab?

Kõik suuremad pakkujad meelitavad kasutajaid tasuta teenustega ja kui sellest väheks jääb, saab raha eest täienduse osta. Graafikus on võrdlus suurimate pilveteenuste pakkumistega, lisaks on võrdluses ka kaks just fotodele mõeldud pilveteenust.

PERSONAALSE PILVE PARIMAD PAKKUMISED

	Teenus	Tasuta maht	100 GB hind kuus*	Tavaarvuti tugi	Mobiili tugi
	Google Drive	15 GB**	3,88 €	Windows, Mac	Android, iOS
	Dropbox	2 GB	7,77 €	Windows, Mac, Linux	Android, iOS, BlackBerry, Kindle Fire
	SkyDrive	7 GB	3,24 €	Windows, Mac	Windows Mobile, Android, iOS
	Amazon Cloud Drive	5 GB	3,24 €	Windows, Mac	Android, iOS, Kindle Fire
	Copy	15 GB	3,10 €	Windows, Mac, Linux	Android, iOS
	Flickr – ainult fotod ja videod	1 TB (1000 GB)***	tasuline pakett 2 TB/389 € aastas	Windows, Mac	Windows Mobile, Android, iOS
	Everpix – ainult fotod	∞ GB****	∞ GB/3,89 € kuus	Windows, Mac	iOS

* arvutatud hind, sest kõik teenused ei pruugi müüa täpselt 100 GB paketti, ** ruum on jagatud teenuste Google Drive, Gmail ja Google Plus vahel, *** ühe foto maht max 200 MB, ühe täis-HD video maht max 1 GB, **** ainult viimase 12 kuu fotod